

ปีงบประมาณ 2562

รายงานผลการศึกษา

เรื่อง ระดับความสุขของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลเมืองมหาสารคาม
อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามนั้น จัดทำขึ้นเนื่องจาก ต้องการจะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อด้านต่าง ๆ ที่ทางผู้ศึกษากำหนดขึ้น โดยอ้างอิงจากดัชนีชี้วัดความสุขที่ครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินชีวิตไม่ว่าจะเป็น ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตและครอบครัว ด้านการมีสาธารณูปโภค ด้านชีวิตการทำงาน ด้านความรู้และการศึกษา ด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลฯ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเทศบาลเล็งเห็นว่า ความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิเคราะห์ประมวลผล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลฯ ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารงานของเทศบาลฯ ในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ระดับความสุขของท่านสามารถสะท้อนถึงความพอใจที่ท่านมีในด้านต่าง ๆ หากผลการศึกษาพบว่าด้านใดที่ประชาชนมีความสุขน้อย สามารถสะท้อนได้ว่า เทศบาลฯ ควรปรับปรุงและพัฒนาด้านนั้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความพอใจและมีความสุขเพิ่มขึ้น หรือนำความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ประชาชนเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามต่อไป

ซึ่งรายงานการศึกษาเล่มนี้ ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องด้วยข้อมูลที่ได้จากประชาชนในเขตเทศบาลทั้ง 30 ชุมชน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามรวมถึงให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม จึงขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

เทศบาลเมืองมหาสารคาม

สิงหาคม 2562

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
คำจำกัดความในการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	4
บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดดัชนีชี้วัดความสุข.....	5
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	12
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
ระยะเวลาในการวิจัย.....	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	31
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	32
ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม.....	37
การวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสุขของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองมหาสารคาม.....	46
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา.....	63
บทที่ 5 อภิปรายผล.....	65
สรุปผลการศึกษา.....	65
การอภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะในการศึกษา.....	74
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	79

สารบัญแผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา	25
แผนภูมิที่ 2 แสดงร้อยละความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	67

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	27
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	32
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	32
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	34
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	34
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	35
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละภาระการเลี้ยงของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	35
ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละช่องทางการทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านรายได้และการกระจายรายได้.....	37
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านชีวิตและครอบครัว.....	38
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการมีสาธารณูปโภค.....	39
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านความรู้และการศึกษา.....	40
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านสุขอนามัย.....	41
ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต.....	42
ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล.....	43
ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านเศรษฐกิจ.....	44
ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	45
ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	46
ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามเพศ.....	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามภาระการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	62
ตารางที่ 42 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านภาระการเลี้ยงดูแบบรายคู่ LSD.....	62

บทสรุปผู้บริหาร

ตามโครงการวิจัยและประเมินผลการบริหารงานเทศบาลเมืองมหาสารคาม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
เรื่อง ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

โครงการวิจัยและประเมินผลการบริหารงานเทศบาลเมืองมหาสารคาม ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองมหาสารคาม
ได้ทำการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยใช้ตัวชี้วัดในการ
ประเมิน ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้
2. ด้านชีวิตและครอบครัว
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค
4. ด้านความรู้และการศึกษา
5. ด้านสุขอนามัย
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล
8. ด้านเศรษฐกิจ

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทั้ง 30 ชุมชน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี
ขึ้นไป จำนวน 900 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเพื่อเก็บ
รวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนใน
เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สํารวจข้อมูลทั่วไปหรือข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน, ระยะเวลาที่อยู่อาศัย, ที่พักอาศัย,
ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง

ส่วนที่ 2 สํารวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ด้านละ 4 ข้อ รวมเป็น 32 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา และ
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สรุปผลการศึกษา

ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ปรากฏผลดังนี้

สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 70.19 ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 80.17 ($\bar{X} = 4.01$)
- ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 77.36 ($\bar{X} = 3.87$)
- ด้านความรู้และการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 72.81 ($\bar{X} = 3.64$)
- ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 70.25 ($\bar{X} = 3.51$)
- ด้านการมีสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.87 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.85 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.82 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 57.48 ($\bar{X} = 2.87$)

แผนภูมิแสดงร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

☞ **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา และข้อเสนอแนะอื่นๆ**

จากแบบสอบถามที่แจกให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. พบปัญหาการจราจรติดขัดขวางเพื่อส่งสินค้า บนถนนในตอนเช้า ส่งผลให้การจราจรติดขัด
2. ปัญหาถังขยะมีไม่เพียงพอส่งผลให้เกิดขยะล้นถัง เป็นภาพที่ไม่น่ามอง
3. เทศบาลควรมีการสำรวจการขยายเขตประปาว่ามีการติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่
อย่างไร
4. เทศบาลควรมีการจัดการกับปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อไม่ให้มีการขยายพันธุ์ และป้องกัน
ปัญหา การแพร่ระบาดของโรคที่มีกับสุนัขจรจัด
5. เทศบาลควรมีการจัดหน่วยแพทย์ลงไปฉีดวัคซีน กรณีที่มีวัคซีนฟรี เช่น วัคซีนป้องกัน
ไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น อาจจะประสานทำงานร่วมกับโรงพยาบาล เป็นการป้องกันโรคอีกทางหนึ่ง
6. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การก่อสร้างถนนของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนสามารถ
เตรียมพร้อมหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีการก่อสร้าง ลดปัญหาการจราจรติดขัด และอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิด
7. เทศบาลควรพัฒนาและบริหารจัดการตลาดสด ตลาดโต้รุ่ง ให้ถูกสุขลักษณะมากกว่าที่
เป็นอยู่ เพื่อไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค และเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคใน
อนาคต

8. เทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่หลากหลายในชุมชน รวมทั้งหาช่องทางการจำหน่ายสินค้า โดยอาจใช้สำนักงานเทศบาลเป็นจุดวางจำหน่ายสินค้าก่อนค่อยขยายไปยังสถานที่อื่น ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

9. อยากให้มีการจัดทำโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ หรือมีชุดเฉพาะกิจที่ลงพื้นที่ในการตรวจเยี่ยม และรับฟังปัญหาของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ เพื่อสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจริง ๆ และทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น

10. ควรติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยง เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

11. อยากให้แก้ปัญหาความสะอาดตรงสถานีขนส่ง เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ใช้บริการมาก ไม่ว่าจะเป็น นักศึกษา หรือนักท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ของเมืองมหาสารคาม

12. อยากให้เทศบาลเมืองมหาสารคามจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองมหาสารคาม เพื่อให้สถานที่สำคัญของเมืองเป็นที่รู้จักมากขึ้น เช่น จัดรถรางนำเที่ยวไปตามจุดต่าง ๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ของเมือง เช่น วัด ชุมชน หรือแหล่งผลิตสินค้าโอท็อป เป็นต้น ซึ่งอาจมีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการใช้บริการให้เหมาะสม

☞ ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามเมื่อพิจารณาหัวข้อย่อยในแต่ละด้าน ทั้ง 8 ด้าน รวม 32 หัวข้อ ข้อที่มีระดับความสุขน้อยที่สุด ได้แก่

- บทบาทหน้าที่ของตนเอง
- งบประมาณในเขตเทศบาล
- พัฒนาทักษะต่อยอดในการประกอบอาชีพ
- การมองโลกในแง่ดี
- ความสะอาดภายในชุมชน
- ความรู้สึกต่อความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล
- การจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเหมาะสม

ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุง ส่งเสริม พัฒนาในหัวข้อดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้ประชาชนมีระดับความสุขเพิ่มขึ้น ดังนี้

1. ควรมีการให้ความรู้ผ่านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเน้นในเรื่องบทบาทหน้าที่ตามสถานะของตน เพื่อไม่ให้เกิดภาระต่อผู้ปกครอง รวมถึงภาระของสังคมในอนาคต
2. ควรจัดให้มีการสำรวจในเรื่องการงบประมาณในเขตเทศบาลฯ ในเชิงลึกว่าประชาชนรู้สึกพึงพอใจน้อยที่สุดนั้น เป็นเพราะการขยายเขตการประปาที่ยังไม่ทั่วถึง หรือเหตุผลอื่น หากกรณีอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลควรเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แต่หากไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นขอบเขตงานของการประปาส่วนภูมิภาค ให้เร่งประสานหน่วยงานดังกล่าวให้แก้ไขต่อไป

3. ควรมีโครงการ/กิจกรรมอบรมและส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเป็นฐานต่อยอดสู่ตลาดระดับประเทศในอนาคต
4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับความคิดเชิงบวกเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดีลดปัญหาอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากความเครียดสะสมได้
5. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยประสานกับชุมชนให้มีจิตอาสาพัฒนาชุมชน โดยอาจมีการแข่งขันระหว่างชุมชนและแจกเกียรติบัตรเชิดชูชุมชนน่ายุ่เป็นการสร้างความสามัคคีภายในชุมชนอีกทางหนึ่ง
6. เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การทำงานของเทศบาลให้ประชาชนทราบในส่วนที่เปิดเผยได้ เช่น โครงการก่อสร้างที่มีการของบประมาณจากกระทรวง/กรม ควรมีข้อมูลลงในเว็บไซต์ของเทศบาลเบื้องต้นว่า มีการก่อสร้างจุดใดบ้าง ใช้งบประมาณไปเท่าไร เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น
7. ควรมีการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญต่อการออม รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจในการใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม และแก้ปัญหาในเรื่องรายได้ให้เพียงพอต่อการออม

บทที่ 1 บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ระบุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ จะเห็นว่าเป้าหมายดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมทั้งสิ้น โดยคำว่า “คุณภาพชีวิต” มักปรากฏในนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ ของหน่วยงานรัฐเสมอมา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิตไว้ว่า คือ ชีวิตที่มีคุณภาพสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข และชีวิตที่มีคุณภาพนั้นจะรู้ได้โดยการที่คนหรือในชุมชนนั้นได้บรรลุเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน หรือความต้องการพื้นฐานที่คนหรือชุมชนจะมีหรือจำเป็น เพื่อให้ชีวิตอยู่ได้อย่างปกติพอสมควรในช่วงเวลาหนึ่ง บดี ชนะมัน (2530) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่า หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ในทางที่ดีทั้งในแง่ของส่วนบุคคล ครอบครัว และชุมชน ลัดดาวัลย์ สิงห์คำฟู (2532) ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ และมีความสุขในชีวิตของแต่ละบุคคล ตามสถานที่ตนดำรงอยู่ เป็นการรับรู้ และตัดสินใจโดยบุคคลนั้น จากหลาย ๆ ความหมายข้างต้นสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตที่สุขสบายหรือมีความสุข และการที่ชีวิตจะมีความสุขหรือมีความสุขได้นั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง เชิงวัตถุวิสัย ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม และเชิงจิตวิสัย ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความพึงพอใจในชีวิต ซึ่ง “คุณภาพชีวิต” มักถูกนำมาใช้ร่วมกับ “ความสุข” ซึ่งสามารถ พบได้ในนิยามและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพชีวิตหลาย ๆ ตำรา ดังนั้น การวัดความสุขของบุคคล จึงสามารถสะท้อนคุณภาพชีวิตในระดับที่น่าเชื่อถือได้ โดยความสุขเป็นเป้าหมายสูงสุดที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา โดยเฉพาะในโลกปัจจุบันที่สังคมมีความยุ่งยากซับซ้อน การพัฒนาเพื่อให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขจึงไม่อาจมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจในมิติเดิม ๆ อีกต่อไป ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ควรเปลี่ยนวิธีคิดในการพัฒนาใหม่ที่มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความสุขของคนมากกว่าด้านอื่น ๆ โดยความสุขของคนเราสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า “ดัชนีชี้วัดความสุข” ทั้งนี้หากมองมุมการประเมินผลงานของรัฐบาล ดัชนีชี้วัดความสุขของคนในชาตินั้น ๆ จะเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้รู้สถานภาพและระดับการพัฒนารวมทั้งช่วยตรวจสอบด้วยว่ากระบวนการพัฒนาในบรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใดนั่นเอง

ปัจจุบันนอกจากส่วนกลางแล้ว “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน เพราะเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการงบประมาณดูแลทรัพย์สินและกิจการต่าง ๆ ของชุมชน ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชนอันเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตของประชาชนโดยตรง เป็นหน่วยงานสำคัญที่จะขับเคลื่อนภารกิจตามนโยบายของภาครัฐในทุกๆระดับ ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากเท่าไร ก็ยิ่งจะประสบความสำเร็จในการบริหารปกครองประเทศได้ดีเท่านั้น สำหรับเทศบาลเมืองมหาสารคาม ถือว่าเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น การดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาล ย่อมส่งผลโดยตรงกับคนในเขตเทศบาล จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลว่าการดำเนินงานต่าง ๆ ของเทศบาลฯบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่ โดยวิเคราะห์จากระดับความสุขที่อ้างอิงจากดัชนีชี้วัดความสุข 8 ด้าน ซึ่งจะทำให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาล มีความสุขในด้านใดมากที่สุดหรือน้อยที่สุด เป็นข้อมูลให้เทศบาล นำไปพัฒนาในด้านที่ส่งผลให้ความสุขของประชาชนน้อยให้เพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ตามดัชนีชี้วัดความสุขที่กำหนด
2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ต่อการพัฒนาบริการสาธารณะในด้านต่าง ๆ

3. สมมติฐานการศึกษา

1. ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก
2. ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่พักอาศัย และภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง ที่แตกต่างกัน มีความสุขที่แตกต่างกัน

4. ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านการศึกษา ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม
 - 1.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ สมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่พักอาศัย ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตัวเอง
 - 1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความสุขของประชาชนในด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตและครอบครัว ด้านการมีสาธารณูปโภค ด้านชีวิตการทำงาน ด้านความรู้และการศึกษา ด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งตัวแปรตามดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากดัชนีชี้วัดความสุขของกิ่งทอง กิจจานนท์ (2557)
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 51,497 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562)
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยในการศึกษาคั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 900 คน

4. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - เดือนกันยายน 2562

5. คำจำกัดความในการศึกษา

ความสุข หมายถึง ความอยู่ดีมีสุข คนมีความพอใจกับชีวิตและไม่รู้สึกเดือดร้อน ดำรงชีวิต มีความสมดุลทั้งกายและใจ ซึ่งมีตัวกำหนดความสุขคือ รายได้ ชีวิตและครอบครัว การทำงาน การศึกษา สุขอนามัย สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต การบริหารจัดการที่ดี เศรษฐกิจ

ดัชนีชี้วัดความสุข หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินระดับความสุขของประชาชนมีทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้ หมายถึง รายได้ของครอบครัวมีความเหมาะสม รายได้มีความเพียงพอต่อรายจ่าย มีการออมทรัพย์ และการที่สมาชิกในครอบครัวสามารถเงินจือรายได้ให้แก่สมาชิกภายในครอบครัว ชุมชนและสังคมบางโอกาสต่าง ๆ ได้

2. ด้านชีวิตและครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของสมาชิกในครอบครัว ได้รับความทุกข์ของครอบครัว มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถพึ่งพาอาศัยกันได้

3. ด้านการมีสาธารณูปโภค หมายถึง โครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงและกระจายความเจริญอย่างทั่วถึง ได้แก่ ระบบขนส่งในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม สภาพถนนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ถนนเชื่อมโยงระหว่างเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามกับท้องถิ่นอื่น ๆ ระบบประปา น้ำใช้ และน้ำกินในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

4. ด้านความรู้และการศึกษา หมายถึง การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ทักษะความสามารถในการปรับตัวให้รู้เท่าทันสังคม เรียนรู้ที่จะพึ่งตนเอง และใช้ประสบการณ์ ศักยภาพและทักษะของตนให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการกิจในสังคมได้อย่างเต็มความสามารถ และมีประสิทธิภาพ

5. ด้านสุขอนามัย หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาวะที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา รวมถึงการมีภาวะโภชนาการที่ดี รู้จักป้องกันดูแล สุขภาพที่ดีของตนเอง เข้าถึงบริการสาธารณสุข

6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต หมายถึง การมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ได้รับการบริการสาธารณูปโภคที่เพียงพอ และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกื้อกูลต่อคุณภาพการดำรงชีวิต

7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล การได้รับการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น ความโปร่งใสในการทำงานของเทศบาล

8. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง เศรษฐกิจโดยรวม คือราคาสินค้าในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม การทำบัญชีครัวเรือน การใช้จ่ายเพื่อสาธารณูปโภคในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมัน ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

เทศบาลเมืองมหาสารคาม หมายถึง เทศบาลที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2479

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ตามดัชนีชี้วัดความสุข
2. ทราบถึงความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. สามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไป

บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดความสุข
3. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดดัชนีชี้วัดความสุข

1.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ได้พัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของสังคมไทย ภายใต้หลักการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (อ้างถึงในเอกสารสรุปผลความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” มีกรอบแนวคิดพื้นฐานที่ยึดวิสัยทัศน์ประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10) กำหนดให้ “ความอยู่เย็นเป็นสุขหมายถึง สภาวะที่คนดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพทั้งจิต กาย ปัญญา ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นองค์รวมและสัมพันธ์กัน” ถูกต้องดีงาม นำสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างคนกับคน และการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ที่เป็นปัจจัยในการสร้างสุขคือ

1. การมีสุขภาพที่ดี หมายถึง ภาวะที่บุคคลปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีร่างกายแข็งแรง มีอายุยืนยาว มีจิตใจที่ตียึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินชีวิตอย่างมีสติสัมปชัญญะ และใฝ่รู้ สามารถคิดเป็นทำเป็น อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
2. ครอบครัวอบอุ่น หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ ในการดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างมีจุดหมายในบรรยากาศที่สงบสุข ด้วยการทำบทบาทหน้าที่ครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน
3. ชุมชนเข้มแข็ง หมายถึง ชุมชนที่มีการรวมตัวกันเป็นปึกแผ่น มีศักยภาพในการพึ่งตนเองและการเรียนรู้ในระดับสูง มีองค์กรในชุมชน กลุ่มผู้นำเปลี่ยนแปลงและภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งมีความสามัคคี เอื้ออาทร อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และดำรงไว้ซึ่งคุณค่าประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเอกลักษณ์ความเป็นไทยได้อย่างต่อเนื่อง
4. เศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม หมายถึง เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคลที่มีสัมมาอาชีพที่มั่นคง ก่อให้เกิดรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน มีการกระจายรายได้และการกระจายผลประโยชน์การพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม นำสู่การลดความเหลื่อมล้ำของรายได้และหลุดพ้นจากปัญหาความยากจน

5. สภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบนิเวศที่สมดุล หมายถึง การเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ดีมีคุณภาพ อาศัยอยู่ในสังคมที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพและมีระบบนิเวศที่สมดุล เกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและมั่นคง

6. สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล หมายถึง คนมีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพ มีความสัมพันธ์ต่อกันบนพื้นฐานของความยุติธรรม ยอมรับ เคารพและปฏิบัติต่อผู้อื่นโดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกัน และร่วมบริหารจัดการประเทศกับภาครัฐ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลที่มีความโปร่งใส คัมค่า และเป็นธรรม นำไปสู่สังคมสมานฉันท์ มีสันติสุขอย่างยั่งยืน สามารถอยู่ร่วมกับนานาอารยประเทศได้อย่างเป็นมิตร

1.2 สำนักวิจัยแอมแบคโพล์ (2550) ได้รวบรวมและศึกษาตัวชี้วัดความสุขมวลรวมประชาชนภายในประเทศ (อ้างอิงในวารสารสรรพยากรสาสน์ ฉบับประจำเดือนธันวาคม) โดยตัวชี้วัดความสุขมวลรวมประชาชน ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมที่พักอาศัยและโครงสร้างพื้นฐานของระบบสาธารณูปโภค
2. บรรยากาศในชุมชนที่พักอาศัย
3. สภาพความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. สุขภาพทางกาย สุขภาพทางกาย
5. สุขภาพทางใจ สุขภาพทางใจ
6. ความพึงพอใจต่อหน้าที่และการงาน
7. สภาพเศรษฐกิจแบบการค้าเสรีและทุนนิยม
8. หลักการใช้ชีวิตแบบพอเพียง
9. หลักธรรมาภิบาล
10. การศึกษา
11. ธรรมชาติและการจัดสรรทรัพยากร
12. วัฒนธรรมประเพณีไทย
13. กระบวนการยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคม
14. สถานการณ์ปัจจุบัน

โดยสำนักวิจัยแอมแบคโพล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ประยุกต์ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและระเบียบวิธีวิจัย แลกเปลี่ยนความรู้กันและกันระหว่างเครือข่ายภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

1.3 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2561) ได้ออกแบบแบบสำรวจความสุขด้วยตัวเอง ประกอบด้วย มี 9 มิติ (อ้างอิงในเอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 ประชากรและสังคม) ได้แก่

1. happy body (สุขภาพดี) คือ การที่บุคคลมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สมส่วน มีพฤติกรรมการบริโภคที่ดี/เหมาะสม มีความพึงพอใจสภาวะสุขภาพร่างกายของตนเอง

2. happy relax (ผ่อนคลายดี) คือ การที่บุคคลสามารถบริหารเวลาในแต่ละวัน เพื่อการพักผ่อนได้อย่างมีคุณภาพ พอใจกับการบริหารจัดการปัญหาของตนเอง และทำชีวิตให้ง่ายสบาย ๆ

3. happy heart (น้ำใจดี) คือ การที่บุคคลมีจิตสาธารณะมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับส่วนรวม และมีเมตตาให้กับคนรอบข้าง

4. happy soul (จิตวิญญาณดี) คือ การที่บุคคลมีความตระหนักถึงคุณธรรมและศีลธรรม รู้แพ้รู้ชนะ รู้จักให้ และมีความกตัญญูรู้คุณ มิตินี้มี 5 ตัวชี้วัด คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ศาสนา การให้ทาน การปฏิบัติกิจการตามศาสนา การให้อภัย การยอมรับและการขอโทษ รวมถึงการตอบแทนผู้มีพระคุณ

5. happy family (ครอบครัวดี) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกผูกพัน เชื่อใจ มั่นใจ และอุ่นใจกับบุคคลในครอบครัวของตนเอง มิตินี้มี 3 ตัวชี้วัด คือ เวลาอยู่กับครอบครัว การทำกิจกรรมกับครอบครัว และการมีความสุขกับครอบครัว

6. happy society (สังคมดี) หมายถึง การที่บุคคลมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนบ้าน ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่เอาเปรียบผู้คนรอบข้าง ไม่ทำให้สังคมเสื่อมถอย มิตินี้มี 6 ตัวชี้วัด คือ ความสัมพันธ์ของเพื่อนบ้าน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การขอความช่วยเหลือจากคนในชุมชน สังคมสงบสุข และการใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

7. happy brain (ใฝ่รู้ดี) หมายถึง การที่บุคคลมีความตื่นตัวกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับตัวให้เท่าทันและตั้งรับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และพอใจที่จะแสดงความสามารถอยู่เสมอ มิตินี้มี 3 ตัวชี้วัด คือ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ การพัฒนาตนเอง และโอกาสในการพัฒนาตนเอง

8. happy money (สุขภาพเงินดี) คือ หมายถึงการที่บุคคลมีวินัยในการใช้จ่ายเงิน มีความสามารถและพึงพอใจในการบริหารจัดการระบบการรับ จ่าย และออมเงินในแต่ละเดือน มิตินี้มี 4 ตัวชี้วัด คือ การผ่อนชำระหนี้สินต่าง ๆ การชำระหนี้ เงินออม และความเพียงพอของค่าตอบแทนที่ได้รับ

9. happy work life (การงานดี) หมายถึง การที่บุคคลมีความสบายใจในที่ทำงาน มีความรัก ความผูกพัน และความภาคภูมิใจในองค์กร มีความมั่นใจในอาชีพรายได้ และมีความพึงพอใจกับความก้าวหน้าของตนเองในองค์กร มิตินี้มี 15 ตัวชี้วัด คือ ความสุขต่อสภาพแวดล้อมในองค์กร การได้รับการดูแลด้านสุขภาพ ความพึงพอใจต่อสวัสดิการการได้รับการดูแลด้านสุขภาพ ความพึงพอใจต่อสวัสดิการการได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน ความเหมาะสมของการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ความมั่นคงในอาชีพ ความเสี่ยงจากการทำงาน การลาออกจากงาน การเปลี่ยนสถานที่ทำงาน การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความถูกต้องของการจ่ายค่าจ้าง ความตรงต่อเวลาของการจ่ายค่าจ้าง และการทำงานอย่างมีความสุข

1.4 ดัชนีความสุขมวลรวมของประเทศภูฏาน (มปป) (อ้างอิงในเอกสารวิชาการ อิเล็กทรอนิกส์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) ดัชนี GNH ถูกออกแบบให้มีความครอบคลุมหลายหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความสุขในเชิงพุทธ ใช้คำถามที่มีความครอบคลุมไปถึงประเด็นทางสังคมที่กว้างขวางนอกเหนือจากตัวชี้วัดทางการเงิน ดัชนี GNH ได้รับการออกแบบให้ประกอบด้วย 9 ประเด็นหลัก (Domains) ที่เชื่อว่าเป็นองค์ประกอบของการมีความสุขในสังคม ภูฏาน ซึ่งถูกเลือกขึ้นมาโดยหลักเชิงนามธรรม (Normative criteria) และหลักทางสถิติ (Statistical principle) แต่ละประเด็นหลักจะถูกให้น้ำหนักเท่า ๆ กัน และในแต่ละประเด็นหลักจะประกอบไปด้วยตัวชี้วัด (Indicators) ประมาณ 2-4 ข้อที่คาดว่าจะให้ข้อมูลที่เพียงพอในระยะยาว มีอัตราการตอบสูง และไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันเองนัก ประเด็นหลักดังกล่าวประกอบด้วย

1. สภาพจิตใจ (Psychological wellbeing) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ระดับคุณภาพชีวิต (Quality of life) ระดับความพึงพอใจในความเป็นอยู่ (Satisfaction with livelihood) จำนวนผู้เป็นที่พึ่งยามป่วย จำนวนผู้เป็นที่พึ่งยามมีปัญหาทางการเงิน สภาพจิตใจ (Mental wellbeing) ระดับความเครียดที่ประเมินตนเอง (Self-reported stress level) ประสบการณ์การโกรธ (Experience of anger) ประสบการณ์การเห็นแก่ตัว (Experience of selfishness) ประสบการณ์การอิจฉา (Experience of jealousy) ประสบการณ์การมีความสุขสงบ (Experience of calmness) ประสบการณ์ความพึงพอใจในตน (Experience of contentment) ประสบการณ์ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Experience of generosity) และค่าเฉลี่ยระดับความสุข เป็นต้น

2. สุขภาพ (Health) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ระดับสุขภาพที่ประเมินตนเอง (Self-rated health status) จำนวนวันที่สุขภาพดีโดยเฉลี่ย (Mean healthy days) การด้อยความสามารถทางกายระยะยาว (Long-term disability) ดัชนีมวลกาย การบริโภคแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ ความพอใจในการรับยาและการรักษา ความยากลำบากของการรับบริการทางการแพทย์คิดจากเวลาและระยะทางที่ใช้เดินทางไปศูนย์บริการ และการฆ่าตัวตาย

3. การจัดสรรเวลาและสมดุลของเวลา (Time use and balance) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ค่าเฉลี่ยเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural activities) เวลาดูโทรทัศน์ และเวลาภาวนา สัดส่วนกิจกรรมในแต่ละวันของผู้อาศัยในเขตเมือง ชนบท และผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเวลาการทำงานพิจารณาตามอายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ครัวเรือน ระดับความเครียด และเขตปกครองของประเทศ เป็นต้น

4. การศึกษา (Education) ใช้ตัวชี้วัด เช่น อัตราการอ่านออกเขียนได้ ระดับการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับงานเทศกาลท้องถิ่น (Local festival) เพลงพื้นบ้าน (Traditional songs) ชื่อพืชและสัตว์ป่า การบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น

5. ความหลากหลายและความสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของชนบประเพณี (Culture diversity and resilience) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ความสามารถในการพูดภาษาท้องถิ่น การให้ความสำคัญกับชนบประเพณีของภูฏาน การให้ความเคารพพ่อแม่ และผู้ใหญ่ ของเด็ก ความมีวินัยของเด็ก ทศนคติทางสังคมว่าผู้หญิงควรทำงานบ้านมากกว่าชาย ทศนคติทางสังคมว่าการศึกษาลำคัญกับเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง ทศนคติทางสังคมว่าผู้ชายเป็นผู้นำที่ดีกว่าผู้หญิง การมีส่วนร่วมในงานเทศกาลท้องถิ่น ความถี่ของการเข้าร่วมการเล่นตามประเพณีดั้งเดิมในช่วงปีที่ผ่านมา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในเรื่องความเห็นใจกัน การให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางวัตถุ ความเห็นแก่ตัว ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นต่อจิตวิญญาณ และความอดทน เป็นต้น

6. การบริหารจัดการที่ดี (Good governance) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของสภาแห่งชาติ (National Council) ในช่วงปีที่ผ่านมา ความเป็นธรรมของการเลือกตั้ง อิสระภาพของสื่อ การเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ความเห็นต่อการคอร์รัปชัน และจำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและคน ในภาคเอกชน เป็นต้น

7. ความมีชีวิตชีวาของชุมชน (Community vitality) ใช้ตัวชี้วัด เช่น จำนวนปีที่อาศัยในชุมชน การเป็นอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นในช่วงปีที่ผ่านมา การบริจาคในช่วงปีที่ผ่านมา ระดับความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ระดับความไว้วางใจเพื่อนบ้านและประชาชนคนอื่นภายในประเทศ ความถี่ในการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนบ้านและญาติในช่วงเดือนที่ผ่านมา ความห่วงใยของสมาชิกในครอบครัว ความต้องการแยกตัวออกจากการเป็นสมาชิกในครอบครัว ความเห็นว่าสมาชิกในครอบครัวยุ่งกับเรื่องส่วนตัวมากเกินไปหรือไม่ ความเห็นว่าตนเป็นคนแปลกหน้าในครอบครัวหรือไม่ ความเห็นว่าเวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวมากพอหรือไม่ ระดับความเข้าใจกันของคนในครอบครัว ความเห็นว่าครอบครัวเป็นที่ที่มีความสบายอย่างแท้จริงหรือไม่ มีประสบการณ์เผชิญกับอาชญากรรมในรอบปีหรือไม่ ระดับความปลอดภัยในหมู่บ้านจากคนร้าย สัตว์ป่า และผี

8. ความหลากหลายและความสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม (Environmental diversity and resilience) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ความเห็นว่าตนต้องรับผิดชอบต่อธรรมชาติ ความเห็นว่าควรมีการออกกฎหมายต่อต้านการสร้างมลพิษที่เข้มงวดขึ้นหรือไม่ ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนในเรื่องการไหลของน้ำดิน น้ำท่วม สภาพอากาศแปรปรวน และขยะ ความกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ การนำของกลับมาใช้ใหม่และความพยายามลดขยะในรอบปี การปลูกต้นไม้ในรอบปี คุณภาพที่ดินการเกษตร การเข้าถึงทรัพยากรน้ำ คุณภาพน้ำดื่ม การเป็นเจ้าของยานพาหนะ วิธีการเดินทางในรอบปี ความถี่การใช้บริการขนส่งสาธารณะ วิธีการกำจัดขยะของครัวเรือน และข้อจำกัดทางการเกษตรในด้านสัตว์ป่ายาฆ่าแมลง โรค ความขาดแคลนแรงงาน เป็นต้น

9. มาตรฐานการครองชีพ (Living standard) ใช้ตัวชี้วัด เช่น ค่าเฉลี่ยรายได้จำแนกตามเขตเมืองชนบท อาชีพ และเขตปกครอง การคาดการณ์ฐานะการเงินในช่วง 2 ปี ข้างหน้า ความเพียงพอของรายได้ครัวเรือน สัดส่วนของประชาชนที่รายงานความไม่มั่นคงทางอาหาร (Food insecurity) ความสามารถในการซื้อบ้าน การใช้ดัชนีความสุขมวลรวมเพื่อการพัฒนาของประเทศภูฏาน เกณฑ์การมีความสุขที่ประเทศภูฏานใช้ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายประเด็นหลักอย่างน้อย 6 ด้าน (โดยการผ่านเกณฑ์ความเพียงพอ (Sufficiency cutoff) สำหรับคนทั่วไปในแต่ละประเด็นหลัก) หรือได้คะแนนการบรรลุเป้าหมายหลักอย่างน้อยร้อยละ 66 ของดัชนีเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักไม่ว่าจะเป็นคะแนนจากประเด็นหลักใดก็ตาม ข้อสังเกต คือ แม้ว่าบุคคลที่พิจารณาจะได้คะแนนในแต่ละตัวชี้วัดเกินระดับเกณฑ์ความเพียงพอ แต่ก็คิดคะแนนให้เพียงไม่เกินระดับเกณฑ์ความเพียงพอที่นำมาใช้ ดังนั้นคะแนนที่เกินเกณฑ์จึงไม่มีผลต่อการเพิ่มค่าดัชนี GNH อีกต่อไป กล่าวคือ เป็นการให้ความสำคัญกับการบรรลุคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคนส่วนใหญ่

เป็นสิ่งสำคัญ และให้คุณค่ากับความหลากหลายและเสรีภาพในการเลือก จึงกำหนดเกณฑ์ให้บรรลุ ประเด็นหลักได้ก็ได้อย่างน้อย 6 ด้าน (ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ทักษะ และการให้คุณค่า ของบุคคลที่พิจารณามากที่สุด) และไม่ให้คะแนนเพิ่มกับด้านที่บรรลุเกณฑ์ความเพียงพอแล้ว ดัชนี GNH ถูกออกแบบมาเพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจในเชิงนโยบายที่จะเพิ่มจำนวนการบรรลุเกณฑ์ความ เพียงพอของประชาชน โดยเมื่อการไม่บรรลุเกณฑ์ความเพียงพอถูกเยียวยาแล้ว ค่าดัชนี GNH จะมีระดับเพิ่มขึ้น หากประชาชนทุกคนมีความสุขแล้วค่าดัชนี GNH จะมีค่าเท่ากับ 1 สูตรการ คำนวณดัชนี GNH จะเท่ากับค่า 1 ลบผลคูณของสองตัวชี้วัด คือ จำนวนประชากร (Headcount) ที่แสดงในรูปร้อยละของประชากรที่ยังไม่มีความสุข (บรรลุประเด็นหลักน้อยกว่า 6 ด้าน) และสัดส่วนเฉลี่ยของร้อยละของประเด็นหลักที่ประชาชนกลุ่มที่ยังไม่บรรลุเกณฑ์ความเพียงพอยังคง ขาดความเพียงพอ ดังนั้นการใช้นโยบายของภาครัฐจึงจะเน้นไปที่การวิเคราะห์ประเด็นหลักที่ ประชาชนกลุ่มที่ยังไม่บรรลุเกณฑ์ความเพียงพอมีปัญหาอยู่นั่นเอง

1.5 แนวคิดการวัดความอยู่ดีมีสุข แบบภาวะวิสัย (Objective) (อ้างอิงในเอกสาร เผยแพร่เครือข่ายงานวิจัยนานาชาติเพื่อสังคมและความอยู่เย็นเป็นสุข (ไอราท์) หัวข้อ “พัฒนาการแนวคิดเรื่อง ความสุข ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สุข และเศรษฐกิจพอเพียง” ฉบับเดือนธันวาคม 2553) การวัดความอยู่ดีมีสุขอาจถูกมองได้ว่าเป็นการวัดความสามารถในการ ดำรงชีวิต (Capabilities) ซึ่งเป็นแนวคิดของ อมาตยา เซน ที่ว่าความยากจนไม่ใช่อุปสรรคของความ อยู่ดีมีสุข หากคนสามารถ ปรับตัวและใจให้ยอมรับกับความยากจนและปรับความทะเยอทะยานให้ เหมาะกับสภาพความจริง การพัฒนาจึงควรมุ่งเพิ่มความสามารถในการดำรงชีวิตให้กับบุคคล และชุมชน และเพื่อให้มาตรวัดความอยู่ดีมีสุขครอบคลุมเกือบทุกส่วนของชีวิต นักวิจัยและองค์กร ต่าง ๆ ได้สร้างมาตรวัดรวมที่ครอบคลุมความอยู่ดีมีสุขใน หลายด้านมาไว้ด้วยกัน ตัวอย่างเช่น

1. ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ขององค์การ สหประชาชาติเพื่อการพัฒนา (UNDP) ที่เน้นการพัฒนาคนที่ดูจากตัวชี้วัดหลักในด้านรายได้ การศึกษาและสุขภาพ

2. กลุ่มวิจัยความอยู่ดีมีสุขในประเทศกำลังพัฒนา (Well-being in Developing Countries Research Group: WED) ที่ใช้ทฤษฎีความจำเป็นของมนุษย์ (Theory of Human Need เป็นหลัก โดยให้นิยามความอยู่ดีมีสุขไว้ว่า เป็นสภาพการดำรงชีวิตของบุคคลและผู้อื่นที่ความ จำเป็นในชีวิตของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนอง และเป็นการดำรงชีวิตที่บุคคลดังกล่าวสามารถดำเนิน ตามเป้าหมายของชีวิตได้อย่างมีความหมายและสามารถประสพกับความสุขและความพึงพอใจในชีวิต ของตน การวัดความอยู่ดีมีสุขของ WED ดูจากสองประเด็นหลัก คือ สุขภาพกายและความเป็นอิสระ ในชีวิต (Autonomy) การสนองความจำเป็นในชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขแบ่งแยกออกเป็นความจำเป็น พื้นฐาน 11 อย่าง ได้แก่ อาหารและน้ำสะอาดที่เพียงพอ ที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย การงานในสภาพ การทำงานที่ปราศจากอันตราย สาธารณสุขที่เหมาะสม ความปลอดภัยของเด็กและเยาวชน ความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว ความปลอดภัยและมั่นคงทางกายภาพและเศรษฐกิจ การคุมกำเนิด ที่ปลอดภัย และความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รวมไปถึงการศึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ

3. แนวคิดคุณภาพสังคม (Social Quality Concept) ที่สหภาพยุโรป (EU) ได้พัฒนาขึ้น เน้นเรื่องการมีส่วนร่วมในด้าน สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อเพิ่มการอยู่ดีมีสุขและศักยภาพของประชาชนในชุมชน ในการที่จะเป็นสังคมที่มีคุณภาพนั้น สังคมนั้นต้องสนับสนุนสมาชิกในชุมชน (ความเข้มแข็งของสังคม) สถาบันที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าถึงได้ (ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคม) ประชาชนในชุมชนต้องเข้าถึงแหล่งทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น (ความมั่นคงของเศรษฐกิจและสังคม) รวมทั้ง สังคมต้องมีลักษณะของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมโอภาว

1.6 แนวคิดการวัดความอยู่ดีมีสุข แบบอัตวิสัย (Subjective Well-Being)

(อ้างถึงใน เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 14 ประชากรและสังคม 2561 “ความอยู่ดีมีสุขของสังคมไทย ความฝันหรือความจริง”)

การวัดความสุข หรือความอยู่ดีมีสุขที่เป็นแบบอัตวิสัย (Subjective Well-Being) นักวิจัยความสุขได้สร้างกรอบแนวคิดและค้นพบแนวทางเพื่อวัดและอธิบายความสุขของบุคคลโดยใช้การสำรวจการรายงานความสุขด้วยตนเอง ซึ่งได้รับการยอมรับกันในวงกว้างว่าเป็นการวัดความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัยได้ในฐานะตัวแทนโดยตรงของอรรถประโยชน์ งานเขียนชิ้นหนึ่งของโดเนอร์(2006) รวมทั้งอีกหลาย ๆ ชิ้นงานที่โด่งดังในเรื่องความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย ได้สนับสนุนการใช้ข้อมูลความอยู่ดีมีสุขเชิงอัตวิสัย นอกเหนือจากการวัดเชิงรูปธรรม/ภาวะวิสัยแบบดั้งเดิมของความอยู่ดีมีสุข นอกจากนี้ยังเสนอแนวทางของการวัดว่าควรเป็นอย่างไร การวัดความสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Well-Being) ที่ใช้ในวงการวิชาการมีทั้งแบบการใช้คำถามเชิงเดี่ยว (คำถามเดี่ยว) และคำถามเชิงซ้อน (คำถามหลายคำถามแล้วมาสังเคราะห์เป็นค่าเดี่ยว) โดยเป็นการให้ลำดับคะแนนต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อความสุขของเขา ซึ่งแต่ละวิธีการมีข้อดีข้อเสียต่างกัน และการให้ระดับของความสุขของแต่ละวิธีก็ต่างกันด้วย ซึ่งยังมีข้อถกเถียงทางทฤษฎีอยู่ว่าจำนวนระดับใดจึงจะเหมาะสมครอบคลุมที่สุด

1.7 แนวคิดของจิตวิทยาเชิงบวก Creating Happiness with Positive Psychology

(อ้างถึงใน วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 24 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2559 หัวข้อ การสร้างความสุขด้วยจิตวิทยาเชิงบวก)

การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขของบุคคลนั้น ชีวิตของทุกคนย่อมประกอบด้วย 2 ระบบสำคัญคือ กาย และจิต กล่าวคือ จิต (mind) เป็นลักษณะทางนามธรรม เป็นสิ่งละเอียดอ่อนไม่มีตัวตน ไม่มีน้ำหนัก สัมผัสไม่ได้ เป็นอัตนัย จิตเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ จิตที่สงบสุขอารมณ์ดี เบิกบาน แจ่มใส จะส่งผลให้ร่างกายมีความสุข ส่วนกาย (body) มีลักษณะเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ เป็นชีวภาพ มีการทำงานที่เป็นระบบ สัมผัสได้ มีการแสดงออกมาทางคำพูดท่าทาง มีการกระทำที่เป็นสื่อกลางบ่งบอกความรู้สึกภายในจิตใจ แนวคิดนี้อธิบายได้ว่า กายและจิตมีอิทธิพลต่อกัน บุคคลที่มีการทำงานของกายและจิตที่มีสมดุล ย่อมจะประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายของชีวิตและจะเป็นบุคคลที่ตื่นตัว รู้ทันความคิด การกระทำและคำพูดของตนเอง จิตวิทยาเชิงบวกเป็นแนวคิดที่เห็นแตกต่างจากการคิดวิเคราะห์อย่างเดิม ๆ ตัวอย่างเช่น เห็นต่างจากความเชื่อเดิมว่า มนุษย์ทุกคนมีบาปติดตัวกลายเป็นเชื่อว่ามนุษย์มีแรงจูงใจใฝ่ดี โดยมองข้ามว่าทุกคนมีจุดอ่อนหรือจุดลบ ความเห็นแก่ตัว ก้าวร้าว แต่กลับมองว่า บุคคลมีจุดแข็ง

มีเป้าหมายในชีวิต มองคนอื่นดี อยากรู้จักคนอื่น และพัฒนาตนเองจากไม่ดีไปสู่ดี รู้จักตระหนักในตนเองมากขึ้น มีเป้าหมายในตนเองที่ชัดเจน กล่าวโดยสรุปว่า แนวคิดนี้เน้นการนำจุดแข็งของมนุษย์เป็นจุดศูนย์กลาง ปรับวิธีการคิดให้เป็นบวก มีความคิดเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่จะนำไปสู่การแสดงออกทางกายและวาจา เกิดเป็นผลลัพธ์ที่ตามมาคือความสุข และสามารถกล่าวถึงรูปแบบของความสุขตามหลักจิตวิทยาเชิงบวก ได้ดังนี้

1) ความสุขขั้นแรกหรือชีวิตมีสุข (pleasant life) หมายถึงการที่มีความสุขจากเปลือกนอกหรือสิ่งรอบตัวเราอาจจะเป็นเรื่องของการได้ครอบครองสิ่งที่ตัวเองรัก การได้ไปดูหนังกับเพื่อน แต่ความสุขประเภทนี้จะไม่ยั่งยืน จะมีความสุขแค่ช่วงแรก ๆ ตัวอย่าง เช่น บุคคลได้โทรศัพท์รุ่นใหม่ล่าสุดมา ใช้ช่วงแรก ๆ เกิดความสุขมากที่ได้ใช้หรือครอบครอง ควรค่ากับการที่เก็บเงินซื้อ หรือรอคอยวันที่จะได้ใช้งาน แต่พอเวลาผ่านไปนาน ๆ บุคคลจะรู้สึกว่าโทรศัพท์เครื่องนั้นก็ไม่ได้มีความพิเศษอะไร ที่แตกต่างจากรุ่นเก่าที่ผ่านมา

2) ความสุขขั้นที่สอง หรือชีวิตที่ดี (good life) หมายถึงการที่บุคคลได้ทำอะไรแบบจดจ่ออยู่กับสิ่งนั้นได้ไม่เบื่อหน่าย อาจทำในสิ่งที่ชอบแล้วจดจ่ออยู่กับสิ่งนั้นแล้วมีความรู้สึกว่าการทำนั้นได้ผ่านไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการทากิจกรรมคนเดียวหรือว่า บุคคลอื่นร่วมด้วย เช่น การทำกิจกรรมกับครอบครัว หรือคนที่รัก

3) ความสุขขั้นที่สาม หรือชีวิตที่มีความหมาย (meaningful life) หมายถึงการที่ได้ทำสิ่งที่รักสิ่งที่ชอบแล้วสิ่งนั้นส่งผลให้เกิดความสุขกับคนรอบข้าง สรุปได้ว่า การสร้างความสุขแบบยั่งยืนตามแนวคิดนี้คือการที่บุคคลได้ทำอะไรที่ตนเองรักแล้วแบ่งปันให้คนอื่นได้มีความสุขด้วย

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับดัชนีชี้วัดความสุข

2.1 ทฤษฎีสุนิยม (Hedonism Theory) Emerson, 1981 (อ้างถึงใน พันธุ์ทิพย์ ธรรมสุต 2540)

เป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์เกิดจากความต้องการ 2 อย่าง คือ ความต้องการทางกาย เช่น ความหิว ความต้องการทางเพศและความต้องการทางจิต อารมณ์ และจิตวิญญาณ ได้แก่ ความกลัว ความรัก ความต้องการประสบความสำเร็จ ความต้องการมีศักดิ์ศรี ซึ่งนักทฤษฎีกลุ่มนี้ที่ชื่อ Sigmund Freud กล่าวว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณในรูปของพลังงานที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรม พลังงานดังกล่าวประกอบด้วยจิตไร้สำนึก (Id) ที่เราไม่รู้สึกรู้จะผลักดันจิตส่วนที่เรารู้ (Ego) ให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่ประสงค์ และมีจิตสำนึกที่ควบคุม คือ มโนธรรม (Super ego) หรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี อันเป็นผลจากการอบรมสั่งสอนของสังคม ซึ่งโครงสร้างที่รวมทั้ง 3 สิ่งนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อาจกล่าวได้ว่า (Id) เป็นความพึงพอใจหรือความต้องการส่วนลึกของบุคคล ส่วน ego เป็นสิ่งที่เกิดจากการพัฒนา (Id) แล้วจึงแสดงออกมาเป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงออกตามความต้องการของสังคมอย่างมีเหตุผล และเพื่อความปลอดภัยของตนเองในการที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม ส่วน Super ego เป็นตัวประสานงานที่ควบคุมไม่ให้ (Id) แสดงความต้องการส่วนลึกออกมา และผลักดันให้ ego ออกมาแทนที่ Super ego ได้แก่ ค่านิยมของสังคม และวัฒนธรรมประเพณี

2.2 หลักเศรษฐศาสตร์ความสุข (Economics of happiness)

(อ้างอิงในเอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มปป.)

Richard Easterlin แห่งมหาวิทยาลัย Southern California ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความสุขมาทำการศึกษา ในปี ค.ศ. 1974 โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขของผู้คนในสังคมและระดับรายได้ของประเทศ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีรายได้แตกต่างกัน เช่น ผู้ที่ร่ำรวยกว่าหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าหรือสูงกว่า จะมีความสุขมากกว่าผู้ที่มีฐานะยากจน แต่จากผลการศึกษาที่มีข้อขัดแย้งที่สำคัญกว่านั้นคือ แม้รายได้ของประเทศ จะสูงขึ้นก็ไม่ได้ทำให้ผู้คนมีความสุขมากขึ้นแต่อย่างใด ซึ่งในปัจจุบันนี้เราได้ใช้ตัวเลขทางเศรษฐกิจในการวัดความกินดีอยู่ดีของคนในประเทศ เมื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นจะทำให้ผู้คนมีความสุขกับชีวิตมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้าม ในโลกของความเป็นจริง จะมีคนที่ดีใจหรือมีความสุขกับการเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แสดงออกมาในค่าของตัวเลขในแต่ละปีสักกี่คน อีกทั้งในปัจจุบันนี้อัตราการแข่งขันทางเศรษฐกิจก็มีสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในแต่ละประเทศและการแข่งขันทางเศรษฐกิจภายในประเทศ นั่นจึงเป็นสาเหตุให้สิ่งเหล่านี้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนมีความเครียด และเป็นสิ่งที่ทำให้ความสุขลดน้อยลงหรือไม่มีความสุขเพิ่มขึ้น แม้ว่าตัวเลขหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะสูงขึ้นก็ตาม

หลังจากการศึกษาของ Richard Easterlin ส่งผลให้นักเศรษฐศาสตร์และนักวิชาการ อีกมากหันมาศึกษาและให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของความสุข โดยได้ทำการศึกษาประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาที่ออกมาโดยให้ผลคล้ายคลึงกัน นั่นก็คือ ระดับความสุขของผู้คนในสังคมตลอดหลายปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับคงที่และไม่ได้ปรับเปลี่ยนตามอัตราการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ หรือเติบโตตามระดับรายได้ อย่างที่เข้าใจกันแต่อย่างใด จึงเกิดหลักคิดเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ความสุขขึ้นมาในระยะเวลาต่อมา

เศรษฐศาสตร์ความสุข (Economics of happiness) เป็นหลักคิดในการวัดสวัสดิการสังคม โดยอาศัยแนวคิดและเทคนิคของนักเศรษฐศาสตร์และนักจิตวิทยาร่วมกัน ซึ่งมักจะมุ่งประเด็นไปที่การปรับปรุงนิยามของอรรถประโยชน์ (Utility) ให้สมบูรณ์มากขึ้นโดยมักจะมีความครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจของบุคคล สังคม และเศรษฐกิจ รวมไปถึงเรื่องความขึ้นอยู่กับกัน (Interdependence) ของอรรถประโยชน์ของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม (เช่น ระดับอรรถประโยชน์ของนาย ก ที่เป็นเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับระดับอรรถประโยชน์ของนาย ข ที่เป็นผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น) ในขณะที่การวิเคราะห์สวัสดิการสังคมทางเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปมักให้น้ำหนักมากกับการวิเคราะห์ผลกระทบของรายได้ต่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน ไม่ว่าจะวิเคราะห์ผ่านแนวคิดของทฤษฎีอรรถประโยชน์หรือผ่านแนวคิดของความพึงพอใจโดยเปิดเผย (Revealed preferences) ซึ่งให้ข้อมูลที่จำกัดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมของประชาชนเพราะไม่ได้ให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมและสภาพจิตใจของปัจเจกบุคคลอย่างเพียงพอ แนวคิดเศรษฐศาสตร์ความสุขไม่ได้ต่อต้านการวัดสวัสดิการสังคมด้วยตัวชี้วัดเชิงรายได้ แต่เป็นการเพิ่มเติมตัวชี้วัดให้สมบูรณ์ โดยการชี้วัดที่กว้างกว่าเดิมในการวัดความกินดีอยู่ดี ตัวชี้วัดความกินดีอยู่ดีเหล่านี้มีรากฐานหรืออ้างอิงผลที่ได้จากการทำสำรวจจำนวน

มากในประเทศต่าง ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา ซึ่งมีรายได้หรือความมั่งคั่งทางการเงินเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดด้วย ร่วมกับตัวชี้วัดอื่น ๆ เช่น สุขภาพ ชีวิตสมรส สภาพการมีงานทำ และความเชื่อมั่นในชุมชนหรือสังคมของตน วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมที่มีความเหมาะสมในการศึกษาเรื่องความสุข ได้แก่ แนวคิดความพึงพอใจที่แสดงออก (Expressed preferences) ซึ่งมีความครอบคลุมมากกว่าวิธีคิดแบบความพึงพอใจโดยเปิดเผย (Revealed preferences) แนวคิดดังกล่าวจะช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมที่แนวคิดความพึงพอใจโดยเปิดเผยไม่สามารถให้ข้อมูลที่ครบถ้วนได้ โดยมักพบความเหลื่อม (Discrepancies) ระหว่างความพึงพอใจที่แสดงออกกับความพึงพอใจโดยเปิดเผย เพราะ ความพึงพอใจโดยเปิดเผยไม่สามารถชี้วัดผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมของนโยบายบางประเภทหรือความตกลงเชิงสถาบันซึ่งบุคคลในสังคมต้องยอมรับโดยไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ เช่น ผลกระทบต่อสวัสดิการสังคมจากความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม และนโยบายเศรษฐกิจมหภาคในเรื่องเงินเฟ้อและการจ้างงาน เป็นต้น โดยที่ผู้มีรายได้น้อยมักขาดศักยภาพในการเลือก ทำให้การเน้นที่การเลือกมากเกินไปเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและความกินดีอยู่ดีไม่สามารถสะท้อนภาพรวมทั้งหมดได้ ในเชิงประจักษ์ การเก็บข้อมูลของนักเศรษฐศาสตร์ความสุขต้องมีระมัดระวังในเรื่องการออกแบบสอบถามมาก โดยมักจำเป็นต้องจัดวางคำถามเกี่ยวกับความสุขไว้ ณ ช่วงเริ่มต้นของแบบสอบถามเพื่อลดปัญหาความลำเอียงที่เกิดจากลำดับคำถาม และมักพบว่าการวัดทางเศรษฐศาสตร์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมีความลำเอียงเหมือนกับการวัดทางเศรษฐศาสตร์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ เหตุการณ์ที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ที่มีลักษณะจำเพาะบุคคล รวมทั้งพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ และความคลาดเคลื่อนทางการวัดที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาบางส่วนพบว่า ภายในประเทศหนึ่ง ๆ บุคคลที่มีความมั่งคั่งสูงจะมีความสุขมากกว่าบุคคลที่ยากจนโดยเฉลี่ย ถ้าศึกษาในกรณีในหลายประเทศโดยใช้ข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional data) บางงานศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญระหว่างรายได้กับระดับความสุข บางงานศึกษาพบความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย หากวิเคราะห์เป็นกลุ่มประเทศ จะพบว่ากลุ่มประเทศที่มีความมั่งคั่งสูงมีความสุขมากกว่ากลุ่มประเทศยากจนโดยเฉลี่ย แต่การเพิ่มขึ้นของความสุขตามระดับรายได้มักสิ้นสุดลงเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้นไปถึงระดับหนึ่ง ดังนั้นแม้ว่าความยากจนจะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบทางลบต่อความสุข แต่เมื่อรายได้มีระดับสูงถึงระดับหนึ่งที่ประชาชนสามารถได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอแล้ว ปัจจัยอื่น ๆ จะเริ่มมีน้ำหนักความสำคัญต่อระดับความสุขเพิ่มขึ้น เช่น การคาดหวังต่อชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต ความแตกต่างของระดับรายได้โดยเปรียบเทียบ สุขภาพ ครอบครัว ความมั่นคงในการทำงาน ความเท่าเทียมระหว่างเพศและเชื้อชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และการมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น ส่วนงานศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างรายได้กับระดับความสุขข้ามช่วงเวลา โดยใช้ข้อมูลประเภทอนุกรมเวลา (Time series data) มักพบว่ามีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยหรือไม่

ความสัมพันธ์ระหว่างการเพิ่มขึ้นของรายได้ต่อหัวกับระดับความสุขโดยเฉลี่ย ในหลายประเทศเริ่มมีความตื่นตัวต่อการนำแนวคิดของเศรษฐศาสตร์ความสุขมาใช้มากขึ้น ทั้งที่อาจจะแสดงออกผ่านการจัดสัมมนาเชิงวิชาการ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์ การจัดลำดับความสุขของประเทศต่าง ๆ โดยอาศัยนิยามของความสุขแบบต่าง ๆ ตามแต่ที่ผู้จัดลำดับจะเห็นว่าเหมาะสม ในมุมมองของตน หรือแม้กระทั่งการเพิ่มน้ำหนักความสำคัญให้กับปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากปัจจัยความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของบางประเทศ อย่างไรก็ตาม ประเทศที่นำแนวคิดของเศรษฐศาสตร์ความสุขมาใช้อย่างเป็นทางการและเป็นระบบชัดเจนที่สุดได้แก่ ประเทศภูฏาน ซึ่งอาจถือเป็นต้นแบบของประเทศอื่น ๆ ที่จะนำแนวคิดเศรษฐศาสตร์ความสุขแนวพุทธนิยามมาใช้อย่างเหมาะสม

2.3 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Hierarchy of Needs)

(อ้างอิงในบทความออนไลน์เรียบเรียงโดย ดร.เมธา หริมเทพาธิป 2560)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นผู้วางรากฐานจิตวิทยามนุษยนิยม เขาได้พัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีของเขามีพื้นฐานอยู่บนความคิดที่ว่า การตอบสนองแรงขับเป็นหลักการเพียงอันเดียวที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งมีเบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์ มาสโลว์มีหลักการที่สำคัญเกี่ยวกับแรงจูงใจ โดยเน้นในเรื่องลำดับขั้นความต้องการเขามีความเชื่อว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้นเมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนอง เช่น ความมั่นคงความปลอดภัย กินอิ่มนอนหลับ ความต้องการอื่นจะเข้ามาทดแทน เป็นพลังซึ่งจูงใจให้ทำพฤติกรรม เช่น อาจเป็นความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น แรงจูงใจของคนเรามาจากความต้องการพฤติกรรมของคนเรามุ่งไปสู่การตอบสนอง ความพอใจ มาสโลว์แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกายซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เสื้อผ้า ฯลฯ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดไม่ได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดร่างกายจะกระตุ้นให้บุคคลทำกิจกรรมชวนชวายเป็น เพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านี้ ถ้าต้องการในขั้นแรกนี้ไม่ได้รับการบำบัด ความต้องการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะบุคคลไม่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในการดำรงชีวิต เช่น การสูญเสียตำแหน่ง การขาดแคลนทรัพย์สิน การถูกขู่ขู่บังคับจากผู้อื่น มนุษย์จึงเกิดความต้องการความมั่นคงปลอดภัย และหลักประกันชีวิต เช่น มีอาชีพที่มั่นคง มีการออมทรัพย์หรือสะสมทรัพย์ มีการประกันชีวิต ฯลฯ

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Love and belonging Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมต้องการเพื่อนไม่ต้องการรู้สึกเหงา และอยู่คนเดียว ดังนั้นจึงต้องการมีสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น เป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว

กลุ่มที่ทำงาน กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มสังคมนานาชาติ เป็นต้น ความรู้สึกผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่ และยอมรับซึ่งกันและกัน

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีคุณค่า (Esteem Needs) หมายถึง ความปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูง เป็นที่น่าเคารพยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ บุคคลที่มีความต้องการประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง และรู้สึกว่ามีคุณค่ามีประโยชน์ หากความรู้สึกหรือความต้องการดังกล่าวถูกทำลายและไม่ได้รับการตอบสนองก็จะรู้สึกมีปมด้อย สิ้นหวัง มองโลกในแง่ร้าย ต้องการสิ่งชดเชย ถ้าเกิดความรู้สึกรุนแรงจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อถอยในชีวิต เป็นโรคประสาท โรคจิต และอาจฆ่าตัวตายได้

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริง และพัฒนาศักยภาพของตน (Self-Actualization Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ (Self-fulfillment) รู้จักค่านิยม ความสามารถและมีความจริงจังต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต และเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและนำตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบ ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ

มาสโลว์ กล่าวถึง ลำดับของความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์ว่า ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตามความสำคัญและสามารถยืดหยุ่นได้ เมื่อความต้องการเบื้องต้นได้รับบำบัดแล้วมนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ ความต้องการเหล่านี้เกิดเหตุผลที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ต้องการเติบโตและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยมาสโลว์ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ไว้ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมนั้น ๆ อีกต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จึงจะเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมของบุคคล
3. ความต้องการของมนุษย์จะเรียงกันเป็นลำดับขั้น ตามความสำคัญ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ

3. ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม

3.1 อำนาจหน้าที่เทศบาลเมืองมหาสารคาม

เทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น มีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น โดยมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 ดังนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

(3) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (4) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (7) ให้ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

(9) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล กล่าวคือ ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ให้มีโรงฆ่าสัตว์ ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และ ผู้ด้อยโอกาส

- (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชน

- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงพยาบาล และสาธารณะสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน
และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนด

นอกจากหน้าที่ที่เทศบาลต้องทำในเขตเทศบาลแล้ว อาจทำกิจการนอกเขตเทศบาล หรือกระทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยกิจการนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่ภายในเขตเทศบาล ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาองค์การบริหารท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย นอกจากนั้นเทศบาลยังมีอำนาจตราเทศบัญญัติ โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายและมีบทลงโทษปรับผู้ละเมิดไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้เกินหนึ่งพันบาทในการดำเนินการดังกล่าว

3.2 โครงสร้างการบริหารของเทศบาลเมืองมหาสารคาม

โครงสร้างการบริหารของเทศบาล แบ่งส่วนการบริหารออกเป็น 2 ฝ่าย

ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล 18 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล โดยฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่ ออกเทศบัญญัติ ตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ให้ความเห็นชอบ เทศบัญญัติงบประมาณ แต่งตั้งคณะกรรมการสามัญหรือวิสามัญประจำสภา

ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี 1 คน และรองนายกเทศมนตรี 3 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่ควบคุมรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง ทั้งนี้ นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน เป็นผู้ช่วยเหลือ

นายกเทศมนตรีในการบริหารเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย และอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน โดยฝ่ายบริหารมีหน้าที่ กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย วางระเบียบเพื่อให้งานเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

3.3 วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม

3.3.1 วิสัยทัศน์

“ องค์กรคุณภาพ การศึกษาเด่น
เป็นเมืองน่าอยู่ สู้สังคมเป็นสุข ”

3.3.2 เป้าประสงค์

1. ประชาชนมีความพึงพอใจในการรับบริการงานเทศบาล
2. ประชาชน เด็ก เยาวชน ได้รับการศึกษาทั่วถึง และเหมาะสม
3. ศาสนาวัฒนธรรม และนันทนาการ ได้รับการส่งเสริม สืบสาน และอนุรักษ์
4. การคมนาคมขนส่ง มีความสะดวก ปลอดภัย
5. เมืองคาร์บอนต่ำ
6. สังคมเมืองมหาสารคามสุขภาพดี
7. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมเข้มแข็ง และเอื้ออาทร

3.3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 การพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร ระบบบริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม ประชาชนมีความพึงพอใจในการรับบริการงานเทศบาล

กลยุทธ์

1. พัฒนาอาคารสถานที่
2. พัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
3. พัฒนาบุคลากร
4. พัฒนาระบบงานและการบริการประชาชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมการศึกษา ศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ

เป้าประสงค์รวม ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาตรฐานทั่วถึง สร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน มีการเรียนรู้

ตลอดชีวิตรวมทั้งอนุรักษ์ สืบสานประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

- กลยุทธ์
1. พัฒนาอาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้
 2. พัฒนาคุณภาพการศึกษา
 3. พัฒนาคุณภาพและทักษะชีวิต ตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 4. อนุรักษ์และส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นดนตรีและกีฬา
 5. พัฒนาสังคมสอดรับกับการเป็นสมาชิกที่ดีประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 การพัฒนาการคมนาคม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์รวม การคมนาคมขนส่ง มีความสะดวก ปลอดภัย รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ

- กลยุทธ์
1. พัฒนาระบบการคมนาคม การจราจรให้เหมาะสมกับเมือง
 2. พัฒนาการป้องกันน้ำท่วม และการบำบัดน้ำเสีย
 3. พัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 4. ส่งเสริมหรืออนุรักษ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคมมีสุข และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป้าประสงค์รวม ประชาชนทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นสร้างสังคม ชุมชนเข้มแข็ง และเอื้ออาทร สมานฉันท์ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

- กลยุทธ์
1. พัฒนาคุณภาพการให้บริการสาธารณสุข และคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง
 2. การสร้างสังคมเข้มแข็งและเอื้ออาทรสมานฉันท์
 3. พัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือเครือข่ายภาครัฐ เอกชน หรือประชาสังคม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 Oswald. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยในทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์และความอยู่ดีมีสุข

เป็นการศึกษาวิจัยในทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์และความอยู่ดีมีสุขในต่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรป โดยผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความอยู่ดีมีสุขในระดับมีค่ามากนั้นจะมีลักษณะที่แต่งงานแล้ว มีงานทำมีรายได้ที่สูงเป็นเพศหญิงมีผิวขาว มีสุขภาพที่ดีมีการศึกษาที่สูง นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขและอายุมีลักษณะเป็นตัวยู โดยจะมีค่าต่ำสุดในช่วงอายุประมาณ 40 ปีและตัวอย่างในช่วงวัยชราจะมีความสุขมากกว่าตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น

4.2 ประสพศรีและคณะ. (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสุขในประเทศไทย

ได้ชี้ให้เห็นว่าการค้นหาความสุขของชุมชนควรเริ่มต้นจากชุมชนเอง โดยการจัดให้มีเวทีชุมชนเพื่อระดมความคิดเห็นกันอย่างเต็มที่และทั่วถึงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสุข อาทิ ความหมายและองค์ประกอบของความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในมุมมองของชุมชน รวมไปถึงปัจจัยสำคัญในการ “สร้างความสุขร่วมกัน” สำหรับวิธีการมองความสุขควรเริ่มจากตนเองก่อนแล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะเรื่องความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ได้แก่ การมีสุขภาพกายและจิตที่ดี เศรษฐกิจดี มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ครอบครัวอบอุ่น การอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง มีสภาพแวดล้อมที่ดี รวมไปถึงคนในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยจิตสำนึกประชาธิปไตยและความสมานฉันท์

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เริงชัย ต้นสุชาติ และ อาจารย์ธรรณชนก คำแก้ว อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2551 : บทคัดย่อ)

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่อสร้างดัชนีชี้วัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขในระดับบุคคล ประเมินความสุขและความอยู่ดีมีสุขในระดับบุคคลจากดัชนีชี้วัดและจากการประเมินด้วยตนเอง และ วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง โดย ข้อมูลได้จากการการสุ่มตัวอย่างสมาชิกโครงการหลวงจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวงและ หุ่นหลวง จำนวน 469 ตัวอย่าง จากการประชุมกลุ่มชี้ให้เห็นว่าดัชนีความสุขและความอยู่ดีมีสุข ประกอบไปด้วย 6 หมวดคือ เศรษฐกิจ ครอบครัว สุขภาพ สังคมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และ สวัสดิการสังคมและธรรมาภิบาล โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักดัชนีชี้วัดหมวดเศรษฐกิจมากที่สุด โดยให้ความสำคัญทางด้านรายได้ และราคาผลผลิตทางการเกษตรเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ดัชนีหมวดครอบครัว หมวดสุขภาพ หมวดสิ่งแวดล้อม หมวดสวัสดิการสังคม สาธารณูปโภค สิทธิและธรรมาภิบาล และหมวดสังคมและวัฒนธรรมตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาแยกตามชนเผ่าพบว่าชนเผ่ากะเหรี่ยง และม้งจะให้ความสำคัญกับครอบครัวมากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากชนเผ่ามูเซอและลีซอที่ให้ความสำคัญ กับเศรษฐกิจมากที่สุด สำหรับความสุขโดยเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินด้วย

ตนเองพบว่าอยู่ในระดับปานกลางคือเท่ากับ 3.472 โดยความสุขโดยเฉลี่ยของศูนย์ทุ่งหลวงและแม่ปทุมหลวงเท่ากับ 3.565 และ 3.352 ตามลำดับ ส่วนความสุขโดยเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินด้วยตนเองของตัวอย่างพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน คือ 3.24 โดยศูนย์ฯ ทุ่งหลวง และ ศูนย์ฯ แม่ปทุมหลวงเท่ากับ 3.388 และ 3.091 ตามลำดับ นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบระหว่างชนเผ่ากับความสุขโดยเฉลี่ยที่ตัวอย่างประเมินด้วยตนเองพบว่า ชนเผ่ากะเหรี่ยงมีความสุขโดยเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ม้ง ลีซอ และมุเซอ ตามลำดับ และจากการศึกษาปัจจัยที่มีต่อความสุขจากการประเมินด้วยตนเองในแต่ละระดับด้วยแบบจำลองโพรบิตแบบเรียงลำดับพบว่า ดัชนีด้านครอบครัว สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับ ความสุขในแต่ละระดับอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่กำหนดความสุขและความภาคภูมิใจนั้นไม่ได้ขึ้นกับตัวชี้วัด ทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ยังขึ้นอยู่กับตัวชี้วัดด้านครอบครัว สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมด้วย อีกทั้งการให้ความสำคัญของตัวชี้วัดความสุขก็มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละชนเผ่า ดังนั้นในการ พัฒนาส่งเสริมและสร้างความสุขและความอยู่ดีมีสุขควรจะพัฒนาในทุก ๆ มิติ และควรคำนึงถึงความแตกต่างทางความคิดและวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า เพื่อให้การพัฒนาที่มีความสมดุล

4.4 ดวงกมล คนโทเงิน. (2556 : บทคัดย่อ) ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ มาบตาพุด จังหวัดระยอง

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในพื้นที่ มาบตาพุด จังหวัดระยอง ซึ่งปัจจุบันเป็นพื้นที่ 1 ใน 18 เขตควบคุมมลพิษของประเทศ ไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่มีคุณสมบัติเป็นหัวหน้าครัวเรือน และอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งหมด 120 คน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face to Face Interview) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญ 4 ด้านหลัก ซึ่งประกอบด้วย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสภาพ เศรษฐกิจ - สังคม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านสุขภาพอนามัย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจโดยรวมต่อคุณภาพชีวิต ในปัจจุบันของประชาชนในพื้นที่มาบตาพุด โดยปัจจัยทั้ง 4 ด้านนี้ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจโดยรวมต่อคุณภาพชีวิตในปัจจุบันในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เป็น 0.998 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจโดยรวมต่อคุณภาพชีวิตในปัจจุบันได้ถึงร้อยละ 99.60 ($R^2 = 0.996$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

4.5 ธนกฤต ทูริสุทธิ และ ดร.ชาตรี นาคะกุล (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาดัชนีชี้วัดความสุขมวลรวมชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขมวลรวมชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เทคนิคการประชุม ผู้ทรงคุณวุฒิเทคนิคเดลฟาย การวิเคราะห์ปัจจัยและแบบสอบถามสถิติที่ใช้ได้แก่มีธยฐาน ฐานนิยม

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความร่วมมือกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวประกอบค่าไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน การทดสอบบาร์ทเลทท์ และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ 40 คนผู้เชี่ยวชาญ 17 คนแกนนำหมู่บ้าน 350 คนและครัวเรือนอีก 724 ครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดความสุขมวลรวมชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ค้นพบมีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านวิถีชีวิตแบบพอเพียงของชุมชนด้านสุขภาวะและความมั่นคงของครอบครัว ด้านเศรษฐกิจครัวเรือนเข้มแข็ง ด้านการบริหารจัดการชุมชน ด้านธรรมาภิบาลและการจัดสรรทรัพยากรชุมชน ด้านการศึกษาและการจัดสวัสดิการชุมชน และด้านชุมชนเข้มแข็ง

4.6 กิ่งทอง กิจจานนท์. (2557 : บทคัดย่อ) ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระดับความสุขและเปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนตามทะเบียนราษฎร ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 38 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที ค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสุขของประชาชนเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรีในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีความสุขระดับมาก คือ ด้านชีวิตและครอบครัวรองลงมา ด้านชีวิตการทำงาน และมีความสุขระดับน้อยที่สุดในด้านการบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐและเอกชน 2) เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ ภาพรวมไม่แตกต่างกัน หากจำแนกตามรายได้ ต่อเดือนระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่พักอาศัย และภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น รวมถึงผู้ศึกษาได้ศึกษาจากดัชนีชี้วัดความสุขของ กิ่งทอง กิจจานนท์ (2557) ที่ได้ประมวลผลจากการศึกษาดัชนีชี้วัดความสุขของสำนักเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงดัชนีชี้วัดความสุขต่าง ๆ จากองค์ระดับนานาชาติ โดยได้ผู้ศึกษาได้นำตัวชี้วัดมาใช้เพียง 8 ด้านจาก 9 ด้าน โดยตัดด้านชีวิตการทำงานออก เพราะมองว่าเป็นตัวชี้วัดที่เฉพาะตัว ต้องอาศัยความสามารถหรือการปรับตัวเฉพาะ เทศบาลไม่สามารถเข้าไปแก้ปัญหาได้โดยตรง ทำได้เพียงในส่วนการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีทักษะในการประกอบอาชีพ แต่ไม่สามารถไปปรับทัศนคติให้คนมีความสุขหรือไม่มีความสุขในการทำงานได้ โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

5.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 สถานภาพสมรส
- 1.4 อาชีพ
- 1.5 รายได้ต่อเดือน
- 1.6 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย
- 1.7 ที่พักอาศัย
- 1.8 ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง

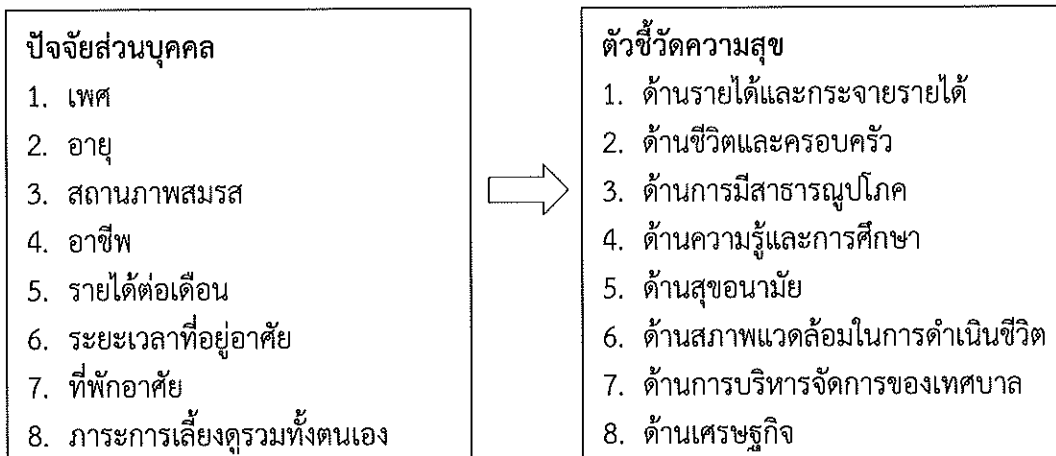
5.2 ตัวแปรตาม แบ่งเป็นดังนี้

- 2.1 ด้านรายได้และกระจายรายได้
- 2.2 ด้านชีวิตและครอบครัว
- 2.3 ด้านการมีสาธารณูปโภค
- 2.4 ด้านความรู้และการศึกษา
- 2.5 ด้านสุขอนามัย
- 2.6 ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต
- 2.7 ด้านการบริหารจัดการของเทศบาล
- 2.8 ด้านเศรษฐกิจ

แผนภูมิที่ 1 : แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยก่อนที่จะทำการสร้างเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม นอกจากนี้ ผู้ศึกษา ยังได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาในการศึกษา
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามรวมทั้งสิ้นจำนวน 51,497 คน โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane ซึ่งมีวิธีคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error) หรือ ระดับ

นัยสำคัญที่ 0.05

แทนค่าสูตร

$$n = \frac{51,947}{1 + 51,947(0.05)^2}$$

$$n = 396.94$$

$$n \approx 397$$

แต่ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 900 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชุมชน	ชาย	หญิง	รวม	กลุ่มตัวอย่าง
ตักสิลา	1,020	1,106	2,126	37
ศรีสวัสดิ์ 1	531	650	1,181	21
ศรีสวัสดิ์ 2	5,045	9,024	14,069	246
ศรีสวัสดิ์ 3	483	549	1,032	18
ปัจฉิมทัศน์ 1	983	1,566	2,549	45
ปัจฉิมทัศน์ 2	569	627	1,196	21
ศรีมหาสารคาม	566	1,107	1,673	29
เครือข่าย 2	292	293	585	10
ัญญา 4	796	951	1,747	31
ัญญา 1	771	814	1,585	28
ัญญา 2	536	613	1,149	20
ัญญา 3	525	583	1,108	19
มหาชัย	394	480	874	15
โพธิ์ศรี 1	678	719	1,397	24
โพธิ์ศรี 2	673	704	1,377	24
สามัคคี 1	546	607	1,153	20
สามัคคี 2	744	864	1,608	28
นาควิชัย 1	787	873	1,660	29
นาควิชัย 2	837	877	1,714	30
นาควิชัย 3	464	526	990	17
เครือข่าย 1	596	637	1,233	22
อภิสิทธิ์ 1	377	419	796	14
อภิสิทธิ์ 2	584	648	1,232	22
อุทัยทิศ 1	486	559	1,045	18
อุทัยทิศ 2	585	657	1,242	22
อุทัยทิศ 3	694	760	1,454	25
อุทัยทิศ 4	256	317	573	10
สองเหนือ	573	602	1,175	21
สองใต้	519	574	1,093	19
บ้านเมต	421	460	881	15
รวม	22,331	29,166	51,497	900

หมายเหตุ : อ้างอิงข้อมูลจากกองทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562

จะเห็นได้ว่าเมื่อคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 397 คน คิดจากจำนวนประชากรทั้งหมด 51,497 คน และเมื่อนำไปเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรของแต่ละชุมชนผลปรากฏว่าในบางชุมชนตัวเลขของกลุ่มตัวอย่างมีปริมาณน้อยเกินไป เช่น ชุมชนเครือวัลย์ มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียง 5 คน จากจำนวนประชากร 585 คน เป็นต้น ซึ่งทางผู้ศึกษาคิดว่าจำนวนคนเพียงเท่านี้ไม่สามารถสะท้อนระดับความสุขของคนทั้งชุมชนได้ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 900 คน เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์และเป็นที่น่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งจะเป็นประโยชน์กับเทศบาลฯ ในการรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนได้มากขึ้น ครอบคลุมในหลายมิติหากเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปหรือข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, อาชีพ, รายได้ต่อเดือน, ระยะเวลาที่อยู่อาศัย, ที่พักอาศัย, ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองด้วย

ส่วนที่ 2 ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ประกอบด้วย

1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้
2. ด้านชีวิตและครอบครัว
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค
4. ด้านชีวิตการทำงาน
5. ด้านความรู้และการศึกษา
6. ด้านสุขอนามัย
7. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต
8. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล
9. ด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ ระเบียบ กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้แก่

1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้
2. ด้านชีวิตและครอบครัว
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค
4. ด้านความรู้และการศึกษา
5. ด้านสุขอนามัย
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล และ
8. ด้านเศรษฐกิจ รวม 32 ข้อ

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วนและครอบคลุมของเนื้อหา ภาษา โครงสร้าง และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจาก คณะกรรมการอำนวยการแล้ว นำร่างแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะดังกล่าว แล้วนำเสนอผู้บริหาร เพื่อพิจารณา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. คณะผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยผู้ศึกษาและ ทีมผู้ช่วยได้อธิบายและชี้แจงวัตถุประสงค์กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 900 คน ซึ่งคณะผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำศึกษา และความเป็น อิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเก็บรวบรวมข้อมูลครบตรงกำหนดเวลา

2. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษานำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จำนวน 900 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยนำแบบสอบถามลงรหัส (Coding Form) โดยกำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับความสุข	คะแนน	คะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	5	4.50-5.00
มาก	4	3.50-4.49
ปานกลาง	3	2.50-3.49
น้อย	2	1.50-2.49
น้อยที่สุด	1	1.00-1.49

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมือง มหาสารคามโดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองกลุ่มที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 และ F-test (One way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสาม กลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และวิธีการ LSD เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่

5. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน 2562

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ เพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายระดับความสุขของประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม
3. สถิติวิเคราะห์ที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และระดับความสุข ได้แก่
 - 3.1 ค่า t-test เป็นค่าที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสองกลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
 - 3.2 F-test (One Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสามกลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05หากพบว่าความแตกต่างกันระหว่าง วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธี LSD

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ตามดัชนีชี้วัดความสุข เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อสะท้อนถึงความพอใจที่ประชาชนมีในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม หากด้านใดที่ประชาชนรู้สึกมีความสุขน้อยแสดงถึงเทศบาลควรปรับปรุงและพัฒนาด้านนั้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความพอใจและมีความสุขเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ด้านประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะมีสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	หมายถึง จำนวนคนตอบแบบสอบถาม
MS	หมายถึง ความแปรปรวน
t	หมายถึง ค่าสถิติ t-Test เป็นเทคนิคการทดสอบสมมติฐานชนิดหนึ่งที่ใช้ในการทดสอบ โดยวิธีการนี้ใช้ในกรณีข้อมูลมีจำนวนน้อย ($n < 30$)
ss	หมายถึง ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
df	หมายถึง ค่าองศาอิสระ เป็นค่าที่ใช้เพื่อชดเชยความผิดพลาดของตัวอย่าง (Sample) เมื่อนำมาคำนวณ
F-Ratio	หมายถึง ค่าสถิติ F-Test ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองค่า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	337	37.44
หญิง	563	62.56
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 900 คน เป็นเพศชายจำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 37.44 และเป็นเพศหญิง 563 คน คิดเป็นร้อยละ 62.56

- อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	113	12.55
20 – 30 ปี	133	14.78
31 – 40 ปี	141	15.67
41 – 50 ปี	168	18.67
51 – 60 ปี	166	18.44
61 ปีขึ้นไป	179	19.89
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 19.89 รองลงมาคือช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67 ถัดมาคืออายุ 51 – 60 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 18.44 อายุ 31 – 40 ปี มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 15.67 อายุ 20 – 30 ปี มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78 และอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 12.55

- สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละสถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	320	35.56
สมรส	445	49.44
หม้าย/หย่าร้าง/แยก	135	15.00
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าสถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรสแล้ว ซึ่งมีจำนวน 445 คน คิดเป็นร้อยละ 49.44 รองลงมาคือ โสด มีจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และ หม้าย/หย่าร้าง/แยก มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

- อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	100	11.11
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	223	24.78
เกษตรกร	47	5.22
รับจ้าง	327	36.33
นักเรียน/นักศึกษา	125	13.89
อื่น ๆ	78	8.67
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 36.33 รองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 ถัดมา คือ นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 อาชีพอื่น ๆ มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 และสุดท้ายเกษตรกร มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22

- รายได้ต่อเดือนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	556	61.78
10,000 - 15,000 บาท	169	18.78
15,001 - 20,000 บาท	76	8.44
20,001 - 25,000 บาท	44	4.89
25,001 - 30,000 บาท	28	3.11
มากกว่า 30,000 ขึ้นไป	27	3.00
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งมีจำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 61.78 รองลงมาคือ 10,000 - 15,000 บาท มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 18.78 ถัดมา 15,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 8.44 สำหรับ 20,001 - 25,000 บาท มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89 รายได้ 25,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 3.11 และรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

- ระยะเวลาที่อยู่อาศัยผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	10	1.11
1 - 5 ปี	64	7.11
6 - 10 ปี	66	7.34
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	760	84.44
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 760 คน คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมาคือ 6 - 10 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 7.34 ถัดมาคือ 1 - 5 ปี มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 7.11 และต่ำกว่า 1 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11

- ที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม

ที่พักอาศัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ห้องเช่า/บ้านเช่า	82	9.11
บ้านของตนเอง	766	85.11
บ้านญาติ	46	5.11
บ้านพักข้าราชการ	4	0.45
อื่น ๆ ระบุ	2	0.22
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้านของตนเอง มีจำนวน 766 คน ร้อยละ 85.11 รองลงมาคือพักในห้องเช่า/บ้านเช่า มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 9.11 ถัดมาอาศัยพักบ้านญาติ จำนวน 46 คน คิดเป็น 5.11 ส่วนผู้ที่พักบ้านพักมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.45 และอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.22

- ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละภาระการเลี้ยงดูของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 คน	112	12.44
2 - 3 คน	430	47.78
4 - 6 คน	300	33.34
มากกว่า 6 คน	58	6.44
รวม	900	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองด้วยจำนวน 2 - 3 คน มีจำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 47.78 รองลงมาคือมีภาระเลี้ยงดู 4 - 6 คน มีจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 ถัดมาคือมีภาระเลี้ยงดู 1 คน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44 และภาระเลี้ยงดูมากกว่า 6 คน มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 6.44

• ช่องทางการทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละช่องทางการทราบข้อมูลข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม

ช่องทางการทราบข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (คิดจากฐาน 900 คน)
1. หอกระจายข่าวประจำชุมชน	531	59.00
2. วารสาร/แผ่นพับ/รายงานกิจการเทศบาล	183	20.33
3. ป้ายประชาสัมพันธ์ในเทศบาล/ชุมชน	257	28.56
คณะกรรมการชุมชน	410	45.56
4. สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของเทศบาล www.mkm.go.th, Facebook เทศบาลเมือง มหาสารคาม (Mahasarakham City) กลุ่มไลน์ (LINE) ต่าง ๆ	224	24.89
5. สถานีวิทยุ FM. 100 MHz ร้อยใจชาวเทศบาล สื่อโทรทัศน์ท้องถิ่น/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สถานี	113	12.56
6. วิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น	165	18.33
7. รถประชาสัมพันธ์	283	31.44
8. อื่น ๆ ระบุ	39	4.33

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารผ่านหอกระจายข่าวประจำชุมชน มีจำนวน 531 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมาคือรับทราบจากคณะกรรมการชุมชน มีจำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 ทราบข่าวจากรถประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 31.44 นอกจากนี้ทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ ป้ายประชาสัมพันธ์ในเทศบาล/ชุมชน มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 28.56 สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของเทศบาล www.mkm.go.th, Facebook เทศบาลเมืองมหาสารคาม (Mahasarakham City) กลุ่มไลน์ (LINE) ต่าง ๆ มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 24.89 วารสาร/แผ่นพับ/รายงานกิจการเทศบาล มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 20.33 สื่อโทรทัศน์ท้องถิ่น/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33 สถานีวิทยุ FM. 100 MHz ร้อยใจชาวเทศบาล มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 12.56 และอื่น ๆ มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

☞ ด้านรายได้และการกระจายรายได้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านรายได้และการกระจายรายได้

ด้านรายได้และการกระจายรายได้	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย	2.88	0.88	57.58	ปานกลาง
ท่านมีรายได้เหลือเพียงพอต่อการออมทรัพย์	2.62	0.93	52.48	ปานกลาง
ท่านมีเงินสำรองไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	2.66	0.94	53.20	ปานกลาง
ท่านพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน	3.34	0.94	66.82	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.87	0.92	57.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านรายได้และการกระจายรายได้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 57.48 ($\bar{X} = 2.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 66.82 ($\bar{X} = 3.34$) และหัวข้อท่านมีรายได้เหลือเพียงพอต่อการออมทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 52.48 ($\bar{X} = 2.62$)

☞ ด้านชีวิตและครอบครัว

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านชีวิตและครอบครัว

ด้านชีวิตและครอบครัว	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านมีความสุขเมื่ออยู่กับสมาชิกในครอบครัว	4.08	0.82	81.58	มาก
ทุกคนในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง	3.94	0.79	78.84	มาก
ครอบครัวของท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน	4.05	0.78	81.00	มาก
สมาชิกในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้เมื่อมีปัญหา	3.96	0.83	79.24	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	4.01	0.81	80.17	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านชีวิตและครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 80.17 ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีความสุขเมื่ออยู่กับสมาชิกในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 81.58 ($\bar{X} = 4.08$) และทุกคนในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 78.84 ($\bar{X} = 3.94$)

☞ ด้านการมีสาธารณูปโภค

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการมีสาธารณูปโภค

ด้านการมีสาธารณูปโภค	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านรู้สึกพึงพอใจระบบไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล	3.59	0.79	71.89	มาก
ท่านรู้สึกพึงพอใจระบบขนส่งภายในเขตเทศบาล	3.41	0.85	68.24	ปานกลาง
ท่านรู้สึกพึงพอใจในสภาพถนนภายในเขตเทศบาล	3.17	0.92	63.33	ปานกลาง
ท่านรู้สึกพึงพอใจในการประปาภายในเขตเทศบาล	3.40	0.83	68.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.39	0.85	67.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านการมีสาธารณูปโภค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.87 ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านรู้สึกพึงพอใจระบบไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 71.89 ($\bar{X} = 3.59$) และท่านรู้สึกพึงพอใจในสภาพถนนภายในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 63.33 ($\bar{X} = 3.17$)

☞ ด้านความรู้และการศึกษา

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านความรู้และการศึกษา

ด้านความรู้และการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านรู้สึกพึงพอใจกับระดับความรู้ที่ท่านมีอยู่	3.67	0.79	73.47	มาก
ท่านสามารถนำความรู้จากที่ท่านได้ศึกษามาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น	3.72	0.81	74.42	มาก
ท่านติดตามข่าวสารข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอทำให้ท่านมีความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันที่	3.67	0.79	73.42	มาก
ท่านได้รับโอกาสในการฝึกอบรมรับความรู้ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ๆ หรือพัฒนาทักษะต่อยอดในการประกอบอาชีพ	3.50	0.95	69.91	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.64	0.84	72.81	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านความรู้และการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 72.81 ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านสามารถนำความรู้จากที่ท่านได้ศึกษามาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 74.42 ($\bar{X} = 3.72$) และท่านได้รับโอกาสในการฝึกอบรมรับความรู้ต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ๆ หรือพัฒนาทักษะต่อยอดในการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 69.91 ($\bar{X} = 3.50$)

☞ ด้านสุขอนามัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านสุขอนามัย

ด้านสุขอนามัย	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านมีความสุข จากการมีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ใช้ชีวิตห่างไกลจากสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่เสพยาเสพติด รวมถึงคนในครอบครัวด้วย	3.88	0.92	77.56	มาก
ท่านมีความสุข จากการมีภาวะโภชนาการที่ดี รู้จักเลือกรับประทานสิ่งที่มีประโยชน์ สด สะอาด ปลอดภัย	3.99	0.82	79.78	มาก
ท่านมีความสุข จากการไม่มีความเครียด คิดในแง่บวกอยู่เสมอเมื่อพบเจอกับปัญหาอุปสรรค	3.76	0.86	75.16	มาก
ท่านมีความสุขกับการที่ท่านสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างสะดวกและทั่วถึง	3.85	0.78	76.93	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.87	0.84	77.36	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านสุขอนามัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจร้อยละ 77.36 ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ท่านมีความสุขจากการมีภาวะโภชนาการที่ดี รู้จักเลือกรับประทานสิ่งที่มีประโยชน์ สด สะอาด ปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 79.78 ($\bar{X} = 3.99$) และท่านมีความสุข จากการไม่มีความเครียด คิดในแง่บวกอยู่เสมอเมื่อพบเจอกับปัญหาอุปสรรค มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 75.16 ($\bar{X} = 3.76$)

☞ ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต

ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการอาศัยในชุมชนของท่าน	3.74	0.85	74.82	มาก
ชุมชนที่ท่านอยู่มีพื้นที่สีเขียวส่วนรวมที่ใช้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมกลางแจ้งหรือออกกำลังกายร่วมกัน	3.38	0.97	67.60	ปานกลาง
ชุมชนของท่านมีความสะอาดสวยงาม	3.37	0.89	67.40	ปานกลาง
คนในชุมชนมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความเห็นอกเห็นใจกันไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	3.56	0.93	71.20	มาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.51	0.91	70.25	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 70.25 ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการอาศัยในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 74.82 ($\bar{X} = 3.74$) และชุมชนของท่านมีความสะอาดสวยงามมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.40 ($\bar{X} = 3.37$)

☞ ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล

ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงประกาศต่าง ๆ ของเทศบาลอยู่เสมอ	3.47	0.82	69.42	ปานกลาง
ท่านพอใจกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล	3.42	0.82	68.49	ปานกลาง
ท่านรู้สึกว่าการบริหารจัดการทรัพยากรของเทศบาลมีความคุ้มค่า	3.38	0.80	67.60	ปานกลาง
ท่านรู้สึกถึงความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล	3.29	0.85	65.87	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.39	0.82	67.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.85 ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงประกาศต่าง ๆ ของเทศบาลอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 69.42 ($\bar{X} = 3.47$) และท่านรู้สึกถึงความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุข ร้อยละ 65.87 ($\bar{X} = 3.29$)

☞ ด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของความสุข	ระดับความสุข
ท่านมีความสุข เนื่องจาก มีงานทำ ให้มีรายได้ที่เพียงพอนำมาใช้จ่ายในครอบครัว	3.48	0.92	69.64	ปานกลาง
ท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อบริหารจัดการการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม	3.21	0.97	64.24	ปานกลาง
ท่านมีความสุขกับการดำเนินชีวิตตามวิธีพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือย	3.59	0.86	71.80	มาก
ท่านรู้สึกว่าราคาสินค้าและบริการในพื้นที่ที่ท่านอยู่มีความเหมาะสมไม่แพงเกินไป คู้มค่ากับเงินที่จ่ายไป	3.28	0.74	65.60	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.39	0.87	67.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.82 ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านมีความสุขกับการดำเนินชีวิตตามวิธีพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 71.80 ($\bar{X} = 3.59$) และท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อบริหารจัดการการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 64.24 ($\bar{X} = 3.21$)

☛ ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมหาสารคาม โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล เมืองมหาสารคาม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละของ ความสุข	ระดับความสุข
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.87	0.92	57.48	ปานกลาง
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	4.01	0.81	80.17	มาก
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.39	0.85	67.87	ปานกลาง
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.64	0.84	72.81	มาก
5. ด้านสุขอนามัย	3.87	0.84	77.36	มาก
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.51	0.91	70.25	มาก
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.39	0.82	67.85	ปานกลาง
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.39	0.87	67.82	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.51	0.86	70.20	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย
แรงจูงใจร้อยละ 70.20 ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 80.17 ($\bar{X} = 4.01$)
- ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 77.36 ($\bar{X} = 3.87$)
- ด้านความรู้และการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 72.81 ($\bar{X} = 3.64$)
- ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 70.25 ($\bar{X} = 3.51$)
- ด้านการมีสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.87 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.85 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.82 ($\bar{X} = 3.39$)
- ด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 57.48 ($\bar{X} = 2.87$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	เพศชาย (n =337)		เพศหญิง (n =563)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.96	0.81	2.83	0.78
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.96	0.74	4.04	0.74
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.41	0.70	3.38	0.71
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.65	0.71	3.64	0.72
5. ด้านสุขอนามัย	3.82	0.72	3.89	0.74
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.50	0.75	3.52	0.77
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.40	0.75	3.39	0.72
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.42	0.73	3.37	0.74
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.52	0.74	3.51	0.74

จากตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลที่มีเพศที่แตกต่างกัน จำแนกตามกลุ่มเพศ ได้ดังนี้

เพศชาย พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.96$)

เพศหญิง พบว่า ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.83$)

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมหาสารคาม จำแนกตามเพศ

ความสุขของประชาชนในเขต เทศบาลเมืองมหาสารคาม	t-test for Equality of Means					
	เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ชาย	337	3.52	0.583	0.196	0.845
	หญิง	563	3.51	0.569		

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบพบว่า เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_0 และยอมรับสมมติฐาน H_1 สรุปว่าเพศที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม											
	ต่ำกว่า 20 ปี (n =113)		20 - 30 ปี (n =133)		31 - 40 ปี (n =141)		41-50 ปี (n =168)		51-60 ปี (n =166)		61 ปีขึ้นไป (n =179)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.75	0.78	2.92	0.72	2.95	0.74	2.70	0.93	2.89	0.79	3.01	0.70
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.91	0.84	3.87	0.81	4.09	0.79	3.92	0.62	4.06	0.69	4.14	0.69
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.27	0.79	3.45	0.77	3.31	0.68	3.25	0.72	3.44	0.71	3.58	0.56
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.59	0.77	3.64	0.71	3.77	0.74	3.46	0.68	3.64	0.75	3.74	0.63
5. ด้านสุขอนามัย	3.89	0.80	3.88	0.71	3.95	0.73	3.64	0.76	3.88	0.73	3.98	0.64
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.60	0.70	3.62	0.72	3.57	0.81	3.24	0.83	3.44	0.72	3.66	0.68
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.32	0.83	3.49	0.76	3.38	0.79	3.20	0.71	3.42	0.72	3.53	0.59
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.36	0.76	3.38	0.76	3.57	0.68	3.19	0.69	3.42	0.77	3.43	0.72
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.46	0.78	3.53	0.75	3.57	0.75	3.33	0.74	3.52	0.74	3.63	0.65

จากตารางที่ 22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีอายุแตกต่างกัน จำแนกตามกลุ่มอายุได้ดังนี้

อายุ ต่ำกว่า 20 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.91$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.75$)

อายุ 20 - 30 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.88$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.92$)

อายุ 31 - 40 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.09$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.95$)

อายุ 41 - 50 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

$\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.92$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.70$)
 อายุ 51 – 60 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.89$)
 อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.14$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.01$)

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามอายุ

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	9.417	5	1.883	5.875	0.000
	ภายในกลุ่ม	286.606	894	0.321		

จากตารางที่ 23 ผลการทดสอบพบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าระดับอายุที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านอายุแบบรายคู่ LSD

อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	61 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 20 ปี	-	-0.0693	-0.1127	0.1363	-0.0638
20 – 30 ปี	0.0693	-	-0.0435	0.2056	0.0055
31 – 40 ปี	0.1127	0.0435	-	0.2491(*)	0.0489
41 – 50 ปี	-0.1363	-0.2056	-0.2491(*)	-	-0.2001
61 ปีขึ้นไป	0.0638	-0.0055	-0.0489	0.2001	-

จากตารางที่ 24 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า อายุแตกต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่ต่างกัน ดังนี้ อายุ 31 – 40 ปี กับ อายุ 41-50 ปี มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม					
	โสด (n =320)		สมรส (n =445)		หม้าย/หย่าร้าง/แยก (n =135)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.85	0.85	2.90	0.78	2.85	0.69
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.94	0.81	4.03	0.67	4.09	0.77
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.35	0.81	3.40	0.66	3.49	0.57
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.63	0.79	3.60	0.65	3.82	0.74
5. ด้านสุขอนามัย	3.91	0.78	3.78	0.68	4.06	0.72
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.57	0.87	3.43	0.68	3.64	0.69
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.37	0.83	3.36	0.67	3.55	0.67
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.35	0.79	3.37	0.65	3.53	0.83
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.50	0.82	3.48	0.68	3.63	0.71

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

โสด พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.94$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.85$)

สมรส พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.03$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.90$)

หม้าย/หย่าร้าง/แยก พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.09$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.85$)

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมหาสารคาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

ความสุขของประชาชน ในเขตเทศบาลเมือง มหาสารคาม	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	2.203	2	1.101	3.363	0.035
	ภายในกลุ่ม	293.820	897	0.328		

จากตารางที่ 26 ผลการทดสอบพบว่า สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าระดับสถานภาพสมรสที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 27 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านสถานภาพสมรสแบบรายคู่ LSD

สถานภาพสมรส	โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง/แยก
โสด	-	0.0132	-0.1298
สมรส	-0.0132	-	-0.1431(*)
หม้าย/หย่าร้าง/แยก	0.1298	0.1431(*)	-

จากตารางที่ 27 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า สถานภาพสมรสที่ต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกันดังนี้

สมรส กับ หม้าย/หย่าร้าง/แยก มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม											
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (n =100)		ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (n =223)		เกษตรกร (n =47)		รับจ้าง (n =327)		นักเรียน/นักศึกษา (n =125)		อื่นๆ (n =78)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	3.35	0.73	3.00	0.83	2.77	0.63	2.70	0.72	2.90	0.81	2.67	0.78
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	4.29	0.59	3.90	0.72	4.06	0.60	4.00	0.78	3.96	0.82	4.03	0.62
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.58	0.63	3.29	0.74	3.45	0.67	3.39	0.65	3.34	0.88	3.51	0.60
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.99	0.56	3.49	0.69	3.37	0.69	3.70	0.76	3.67	0.72	3.47	0.58
5. ด้านสุขอนามัย	4.06	0.56	3.74	0.72	3.77	0.69	3.90	0.79	3.94	0.74	3.81	0.62
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.44	0.65	3.36	0.87	3.44	0.61	3.61	0.73	3.68	0.74	3.41	0.69
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.45	0.75	3.30	0.80	3.23	0.50	3.48	0.66	3.37	0.88	3.34	0.61
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.56	0.57	3.31	0.73	3.31	0.74	3.48	0.75	3.38	0.76	3.09	0.74
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.71	0.63	3.42	0.76	3.43	0.64	3.53	0.73	3.53	0.79	3.42	0.66

จากตารางที่ 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.29$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.35$)

ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.90$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00$)

เกษตรกร พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.77$)

รับจ้าง พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด

($\bar{X} = 4.00$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.70$)

นักเรียน/นักศึกษา พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชีวิตและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

($\bar{X} = 3.96$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.90$)

อื่น ๆ พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด

($\bar{X} = 4.03$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.67$)

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ

ความสุขของประชาชน ในเขตเทศบาลเมือง มหาสารคาม	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของ ประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	7.061	5	1.412	4.3688	0.0006
	ภายในกลุ่ม	288.962	894	0.323		

จากตารางที่ 29 ผลการทดสอบพบว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าระดับอาชีพที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านอาชีพแบบรายคู่ LSD

อาชีพ	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	-	0.2905(*)	0.2892	0.1832	0.1834	0.2984(*)
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	-0.2905(*)	-	-0.0013	-0.1074	-0.1071	0.0079
เกษตรกร	-0.2892	0.0013	-	-0.1060	-0.1057	0.0093
รับจ้าง	-0.1832	0.1074	0.1060	-	0.0003	0.1153
นักเรียน/ นักศึกษา	-0.1834	0.1071	0.1057	-0.0003	-	0.1150
อื่น ๆ	-0.2984(*)	-0.0079	-0.0093	-0.1153	-0.1150	-

จากตารางที่ 30 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า อาชีพแตกต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกัน ดังนี้
อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับ อาชีพอื่น ๆ มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม											
	ต่ำกว่า 10,000 บาท (n =556)		10,000-15,000 บาท (n =169)		15,001-20,000 บาท (n =76)		20,001-25,000 บาท (n =44)		25,001-30,000 บาท (n =28)		มากกว่า 30,000 บาท (n =27)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.73	0.66	2.79	0.96	3.27	0.82	3.58	0.63	3.59	0.65	3.44	0.78
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.97	0.79	3.96	0.61	4.00	0.73	4.39	0.65	4.17	0.54	4.34	0.46
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.38	0.67	3.29	0.82	3.53	0.74	3.56	0.76	3.51	0.68	3.48	0.60
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.60	0.74	3.54	0.65	3.71	0.77	3.86	0.49	4.13	0.51	4.15	0.55
5. ด้านสุขอนามัย	3.85	0.77	3.79	0.69	3.92	0.68	4.07	0.61	4.09	0.54	4.05	0.60
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.53	0.72	3.38	0.88	3.65	0.84	3.43	0.74	3.64	0.65	3.53	0.54
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.38	0.71	3.38	0.75	3.44	0.85	3.39	0.82	3.60	0.74	3.44	0.66
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.37	0.76	3.25	0.68	3.56	0.79	3.57	0.52	3.63	0.56	3.71	0.47
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.48	0.73	3.42	0.76	3.64	0.78	3.73	0.65	3.80	0.61	3.77	0.58

จากตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

ต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.97$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.73$)

10,000-15,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.79$)

15,001-20,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.27$)

20,001-25,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.39$) และด้านบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.39$)

25,001-30,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.17$) และด้านการมีสาธารณูปโภคมีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.51$)

มากกว่า 30,000 บาท พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.34$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.44$)

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	9.360	5	1.872	5.838	0.000
	ภายในกลุ่ม	286.662	894	0.321		

จากตารางที่ 32 ผลการทดสอบพบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าระดับรายได้ต่อเดือนที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านรายได้ต่อเดือนแบบรายคู่ LSD

รายได้	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000- 15,000 บาท	15,001- 20,000 บาท	20,001- 25,000 บาท	25,001- 30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
ต่ำกว่า 10,000 บาท	-	0.0533	-.1589(*)	-.2564(*)	-.3184(*)	-.2923(*)
10,000-15,000 บาท	-0.0533	-	-.2123(*)	-.3098(*)	-.3717(*)	-.3456(*)
15,001-20,000 บาท	0.1589(*)	.2123(*)	-	-0.0975	-0.1595	-0.1333
20,001-25,000 บาท	0.2564(*)	.3098(*)	0.0975	-	-0.0620	-0.0358
25,001-30,000 บาท	0.3184(*)	.3717(*)	0.1595	0.0620	-	0.0262
มากกว่า 30,000 บาท	0.2923(*)	.3456(*)	0.1333	0.0358	-0.0262	-

จากตารางที่ 33 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกัน ดังนี้
 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 15,001-20,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 20,001-25,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ 25,001-30,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท กับ มากกว่า 30,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ 10,000-15,000 บาท กับ 15,001-20,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ 10,000-15,000 บาท กับ 20,001-25,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ 10,000-15,000 บาท กับ 25,001-30,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 รายได้ 10,000-15,000 บาท กับ มากกว่า 30,000 บาท มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามของผู้ตอบแบบสอบถาม							
	ต่ำกว่า 1 ปี (n =10)		1-5 ปี (n =64)		6-10 ปี (n =66)		มากกว่า 10 ปี (n =760)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	3.68	0.80	2.66	0.88	3.13	0.66	2.86	0.78
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	4.10	0.87	3.42	0.59	3.95	0.83	4.06	0.72
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.63	0.95	3.12	0.89	3.61	0.64	3.39	0.69
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.88	0.76	3.30	0.52	3.61	0.60	3.67	0.73
5. ด้านสุขอนามัย	3.90	0.78	3.36	0.60	3.85	0.58	3.91	0.74
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.95	0.77	3.33	0.60	3.55	0.66	3.52	0.78
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.90	0.72	3.14	0.65	3.52	0.64	3.40	0.74
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.65	0.83	3.07	0.57	3.37	0.53	3.41	0.76
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.84	0.81	3.18	0.66	3.57	0.64	3.53	0.74

จากตารางที่ 34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีระยะเวลาพักอาศัยที่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้
ระยะเวลาพักอาศัยต่ำกว่า 1 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) และด้านการมีสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยความสุขต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.63$)

ระยะเวลาพักอาศัย 1-5 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.66$)

ระยะเวลาพักอาศัย 6-10 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.95$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.13$)

ระยะเวลาพักอาศัย มากกว่า 10 ปี พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.86$)

ตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	8.739	3	2.913	9.085	0.000
	ภายในกลุ่ม	287.284	896	0.321		

จากตารางที่ 35 ผลการทดสอบพบว่า ระยะเวลาพักอาศัยที่แตกต่างกันส่งผลความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าระดับระยะเวลาพักอาศัยที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านระยะเวลาพักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามแบบรายคู่ LSD

ระยะเวลาพักอาศัย	ต่ำกว่า 1 ปี	1-5 ปี	6-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
ต่ำกว่า 1 ปี	-	0.6591(*)	0.2605	0.3063
1-5 ปี	-0.6591(*)	-	-0.3986(*)	-0.3528(*)
6-10 ปี	-0.2605	0.3986(*)	-	0.0458
มากกว่า 10 ปี	-0.3063	0.3528(*)	-0.0458	-

จากตารางที่ 36 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ระยะเวลาพักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกัน ดังนี้

ระยะเวลาพักอาศัยต่ำกว่า 1 ปี กับ 1-5 ปี มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ระยะเวลาพักอาศัยต่ำกว่า 1-5 ปี กับ 6-10 ปี มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ระยะเวลาพักอาศัยต่ำกว่า 1-5 ปี กับ มากกว่า 10 ปี มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	ที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม									
	ห้องเช่า/บ้านเช่า (n =82)		บ้านของตนเอง (n =766)		บ้านญาติ (n =46)		บ้านพักข้าราชการ (n =4)		อื่น ๆ (n =2)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.81	0.93	2.91	0.77	2.35	0.80	3.00	0.00	2.50	0.71
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.67	0.74	4.10	0.67	3.11	0.99	4.00	0.00	3.63	0.88
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.20	0.84	3.45	0.65	2.78	1.05	3.56	0.38	3.25	0.35
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.40	0.62	3.70	0.69	3.03	0.89	4.25	0.50	2.88	0.18
5. ด้านสุขอนามัย	3.56	0.74	3.94	0.68	3.22	1.04	4.06	0.13	3.13	0.18
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.45	0.72	3.55	0.75	3.11	0.92	3.38	0.25	2.88	0.18
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.30	0.73	3.43	0.71	2.92	0.98	3.19	0.13	2.75	0.35
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.20	0.66	3.44	0.72	2.88	0.82	3.75	0.50	2.88	0.18
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.32	0.75	3.57	0.71	2.93	0.94	3.65	0.24	2.99	0.38

จากตารางที่ 37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้
 ที่พักอาศัยในห้องเช่า/บ้านเช่า พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.81$)

ที่พักอาศัยในบ้านตนเอง พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.91$)

ที่พักอาศัยในบ้านญาติ พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.22$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.35$)

พักอาศัยในบ้านพักข้าราชการ พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้และการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.25$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.00$)

พักอาศัยในที่พักอื่น ๆ พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.63$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.50$)

ตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	21.267	4.000	5.317	17.319	0.000
	ภายในกลุ่ม	274.755	895.00	0.307		

จากตารางที่ 38 ผลการทดสอบพบว่า ที่พักอาศัยที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าที่พักอาศัยที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 39 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านที่พักอาศัยแบบรายคู่ LSD

ที่พักอาศัย	บ้านเช่า/ห้องเช่า	บ้านตนเอง	บ้านญาติ	บ้านพักข้าราชการ	อื่น ๆ
ห้องเช่า/บ้านเช่า	-	-0.2414(*)	0.3987(*)	-0.3245	0.3396
บ้านตนเอง	0.2414(*)	-	0.6401(*)	-0.08308	0.5810
บ้านญาติ	-0.3987(*)	-0.6401(*)	-	-0.72317	-0.0591
บ้านพักข้าราชการ	0.3245	0.0831	0.7232	-	0.6641
อื่น ๆ	-0.3396	-0.5810	0.0591	-0.6641	-

จากตารางที่ 39 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกัน ดังนั้นที่พักอาศัยในห้องเช่า/บ้านเช่า กับ บ้านตนเอง มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

พักอาศัยในห้องเช่า/บ้านเช่า กับ บ้านญาติ มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
 พักอาศัยในบ้านตนเอง กับ บ้านญาติ มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล
 เมืองมหาสารคาม ที่มีภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกัน โดยรวมและ
 จำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชน	ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง							
	1 คน (n =112)		2-3 คน (n =430)		4-6 (n =300)		มากกว่า 6 คน (n =58)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้	2.85	0.86	2.92	0.78	2.84	0.81	2.77	0.60
2. ด้านชีวิตและครอบครัว	3.60	0.95	3.96	0.68	4.12	0.65	4.55	0.71
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค	3.24	0.94	3.40	0.68	3.39	0.67	3.70	0.49
4. ด้านความรู้และการศึกษา	3.42	0.84	3.60	0.63	3.67	0.71	4.21	0.78
5. ด้านสุขอนามัย	3.70	0.89	3.77	0.68	3.95	0.68	4.45	0.72
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	3.40	0.78	3.45	0.72	3.56	0.81	3.99	0.55
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล	3.29	0.82	3.33	0.69	3.44	0.75	3.78	0.58
8. ด้านเศรษฐกิจ	3.21	0.82	3.34	0.63	3.40	0.78	4.06	0.66
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.34	0.86	3.47	0.69	3.55	0.73	3.94	0.64

จากตารางที่ 40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่มีภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกัน จำแนกได้ดังนี้

1 คน พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.85$)

2 - 3 คน พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 3.96$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.92$)

4 - 6 คน พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.12$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.84$)

มากกว่า 6 คน พบว่า ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$)
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$) และด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.77$)

ตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกัน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F-Ratio	Sig
ภาพรวมความสุขของประชาชน	ระหว่างกลุ่ม	15.030	3	5.010	15.976	0.000
	ภายในกลุ่ม	280.992	896	0.314		

จากตารางที่ 41 ผลการทดสอบพบว่า ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H_0 และปฏิเสธสมมติฐาน H_1 สรุปว่าภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขแตกต่างกัน

ตารางที่ 42 แสดงข้อมูลความแตกต่างด้านภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองแบบรายคู่ LSD

ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง	1 คน	2-3 คน	4-6 คน	มากกว่า 6 คน
1 คน	-	-0.1308	-0.2061(*)	-0.6004(*)
2-3 คน	0.1308	-	-0.0753	-0.4696(*)
4-6 คน	0.2061(*)	0.0753	-	-0.3943(*)
มากกว่า 6 คน	0.6004(*)	0.4696(*)	0.3943(*)	-

จากตารางที่ 42 พบว่าผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ภาระการเลี้ยงดูที่ต่างกันส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกันดังนี้

ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง 1 คน กับ 4 - 6 คน มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง 1 คน กับ มากกว่า 6 คน มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน
ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง 2 - 3 คน กับ มากกว่า 6 คน มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ภาระการเลี้ยงดูมากกว่ารวมทั้งตนเอง 4 - 6 คน กับมากกว่า 6 คน มีระดับความสุขที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านที่ต้องการให้พัฒนา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากแบบสอบถามที่แจกให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. พบปัญหาการจราจรติดขัดขวางเพื่อส่งสินค้า บนถนนในตอนเช้า ส่งผลให้การจราจรติดขัด
2. ปัญหาถึงขะมีไม่เพียงพอส่งผลให้เกิดขะล้นถึง เป็นภาพที่ไม่น่ามอง
3. เทศบาลควรมีการสำรวจการขยายเขตประปาว่ามีกรติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่อย่างไร
4. เทศบาลควรมีการจัดการกับปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อไม่ให้มีการขยายพันธุ์ และป้องกันปัญหา การแพร่ระบาดของโรคที่มีกับสุนัขจรจัด
5. เทศบาลควรมีการจัดหน่วยแพทย์ลงไปฉีดวัคซีน กรณีที่มีวัคซีนฟรี เช่น วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น อาจจะประสานทำงานร่วมกับโรงพยาบาล เป็นการป้องกันโรคอีกทางหนึ่ง
6. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การก่อสร้างถนนของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนสามารถเตรียมพร้อมหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีการก่อสร้าง ลดปัญหาการจราจรติดขัด และอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิด
7. เทศบาลควรพัฒนาและบริหารจัดการตลาดสด ตลาดได้รุ่ง ให้ถูกสุขลักษณะมากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค และเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคในอนาคต
8. เทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่หลากหลายในชุมชน รวมทั้งหาช่องทางการจำหน่ายสินค้า โดยอาจใช้สำนักงานเทศบาลเป็นจุดวางจำหน่ายสินค้าก่อนค่อยขยายไปยังสถานที่อื่น ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน
9. อยากให้มีการจัดทำโครงการเทศบาลเคลื่อนที่ หรือมีชุดเฉพาะกิจที่ลงพื้นที่ในการตรวจเยี่ยม และรับฟังปัญหาของประชาชนในพื้นที่จริง ๆ เพื่อสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจริง ๆ และทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น
10. ควรติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยง เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม
11. อยากให้แก้ปัญหาความสะอาดตรงสถานีขนส่ง เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ใช้บริการมาก ไม่ว่าจะเป็น นักศึกษา หรือนักท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ของเมืองมหาสารคาม

12. อยากให้เทศบาลเมืองมหาสารคามจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองมหาสารคาม เพื่อให้สถานที่สำคัญของเมืองเป็นที่รู้จักมากขึ้น เช่น จัดตารางนำเที่ยวไปตามจุดต่าง ๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ของเมือง เช่น วัด ชุมชน หรือแหล่งผลิตสินค้าโอท็อป เป็นต้น ซึ่งอาจมีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการให้บริการให้เหมาะสม

บทที่ 5 อภิปรายผล

บทสรุปการศึกษา เรื่อง ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีบทสรุป ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะในการศึกษา

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปหรือลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 900 คน เป็นเพศชายจำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 37.44 และเป็นเพศหญิง 563 คน คิดเป็นร้อยละ 62.56

1.1.2. อายุของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 19.89 รองลงมาคือช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 18.67 ถัดมาคืออายุ 31 – 40 ปี มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 15.67 อายุ 20 – 30 ปี มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78 และอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 12.55

1.1.3. สถานภาพสมรสของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สมรสแล้ว ซึ่งมีจำนวน 445 คน คิดเป็นร้อยละ 49.44 รองลงมาคือ โสด มีจำนวน 320 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และ หม้าย/หย่าร้าง/แยก มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

1.1.4. อาชีพของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 36.33 รองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 ถัดมา คือ นักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 อาชีพอื่น ๆ มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 8.67 และสุดท้ายเกษตรกร มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22

1.1.5. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งมีจำนวน 556 คน คิดเป็นร้อยละ 61.78 รองลงมาคือ 10,000 -15,000 บาท มีจำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 18.78 ถัดมา 15,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 8.44 สำหรับ 20,001-25,000 บาท มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 4.89 รายได้ 25,001-30,000 บาท มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 3.11 และรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

1.1.6. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 760 คน คิดเป็นร้อยละ 84.44 รองลงมาคือ 6-10 ปี มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 7.34 ถัดมาคือ 1-5 ปี มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 7.11 และต่ำกว่า 1 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.11

1.1.7. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พักอาศัยในบ้านของตนเอง มีจำนวน 766 คน ร้อยละ 85.11 รองลงมาคือพักในห้องเช่า/บ้านเช่า มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 9.11 ถัดมาอาศัยพักบ้านญาติ จำนวน 46 คน คิดเป็น 5.11 ส่วนผู้ที่พักบ้านพักมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.45 และอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.22

1.1.8. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง 2 - 3 คน มีจำนวน 430 คน คิดเป็นร้อยละ 47.78 รองลงมาคือมีภาระเลี้ยงดู 4-6 คน มีจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 ถัดมาคือมีภาระเลี้ยงดู 1 คน จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44 และภาระเลี้ยงดูมากกว่า 6 คน มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 6.44

1.1.9. ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับทราบข่าวสารผ่านกระจายข่าวประจำชุมชน มีจำนวน 531 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 รองลงมาคือรับทราบจากคณะกรรมการชุมชน มีจำนวน 410 คน คิดเป็นร้อยละ 45.56 ทราบข่าวจากรดประชาสัมพันธ์ มีจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 31.44 นอกจากนี้ทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ ป้ายประชาสัมพันธ์ในเทศบาล/ชุมชน มีจำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 28.56 สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของเทศบาล www.mkm.go.th, Facebook เทศบาลเมืองมหาสารคาม (Mahasarakham City) กลุ่มไลน์ (LINE) ต่าง ๆ มีจำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 24.89 วารสาร/แผ่นพับ/รายงานกิจการเทศบาล มีจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 20.33 สื่อโทรทัศน์ท้องถิ่น/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น มีจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33 สถานีวิทยุ FM. 100 MHz ร้อยใจชาวเทศบาล มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 12.56 และอื่น ๆ มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 4.33

หมายเหตุ : ในหัวข้อการรับข้อมูลข่าวสารประชาชนสามารถเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ

1.2 ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

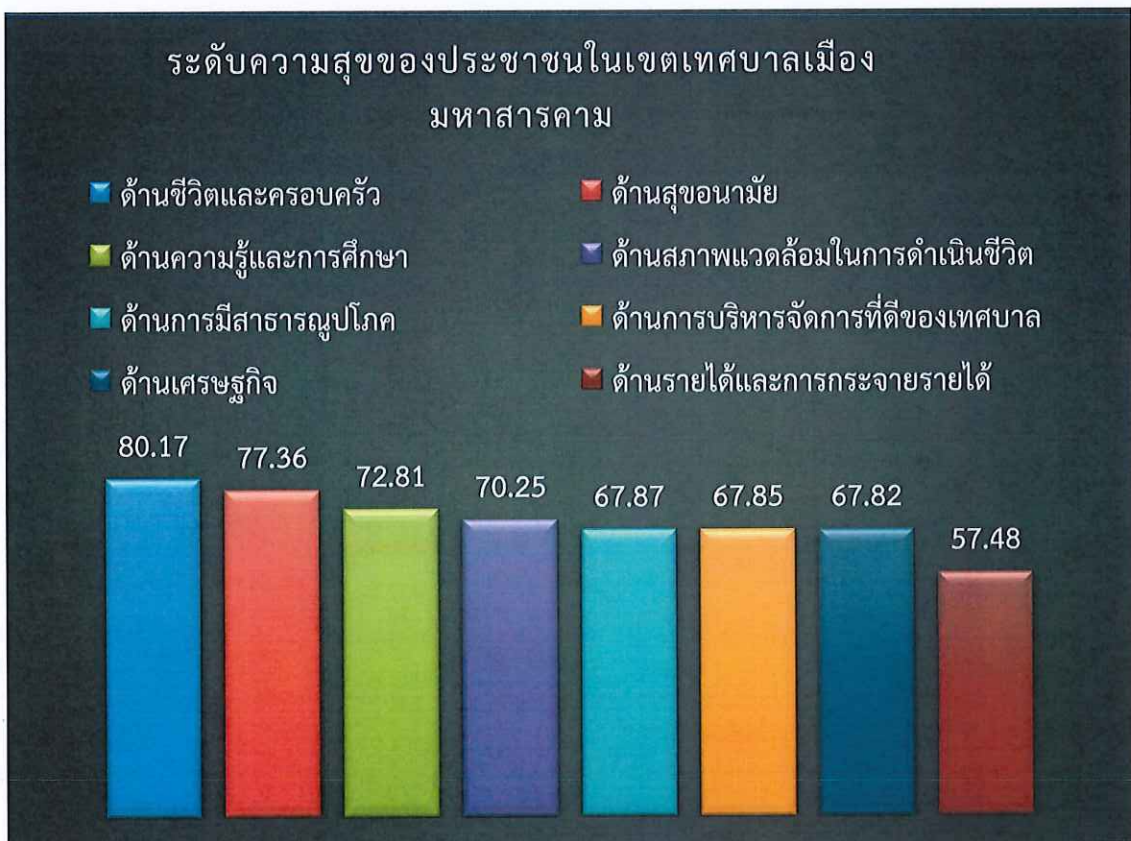
ความสุขของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจร้อยละ 70.19

($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- ด้านชีวิตและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 80.17 ($\bar{X} = 4.01$)
- ด้านสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 77.36 ($\bar{X} = 3.87$)
- ด้านความรู้และการศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 72.81 ($\bar{X} = 3.64$)
- ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 70.25 ($\bar{X} = 3.51$)

- ด้านการมีสาธารณูปโภค มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.87 ($\bar{X}=3.39$)
- ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.85 ($\bar{X}= 3.39$)
- ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 67.82 ($\bar{X}= 3.39$)
- ด้านรายได้และการกระจายรายได้ มีค่าเฉลี่ยความสุขร้อยละ 57.48 ($\bar{X}= 2.87$)

แผนภูมิที่ 2 แสดงร้อยละความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

1.3 การวิเคราะห์ด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า

1. เพศที่ต่างกันทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลมีความสุขโดยรวมไม่แตกต่างกัน
2. ระดับอายุที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน
3. สถานภาพสมรสที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน
4. อาชีพที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน
5. รายได้ต่อเดือนที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามแตกต่างกัน ทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน
7. ที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่ต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน

8. ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกันทำให้ประชาชนมีความสุขโดยรวมแตกต่างกัน

1.4 การศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามที่ได้แจกให้กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ระบบสาธารณสุขโรค การประกาศควรมีการแก้ไขให้ทันทั่วทั้งที่มีปัญหา
2. การบริหารจัดการของเทศบาลดี ว่องไว แก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง
3. พบปัญหาการจราจรติดขัดขวางเพื่อส่งสินค้า บนถนนในตอนเช้า ส่งผลให้การจราจรติดขัด
4. ปัญหาถังขยะไม่มีเพียงพอส่งผลให้เกิดขยะล้นถัง เป็นภาพที่ไม่น่ามอง
5. เทศบาลควรมีการสำรวจการขยายเขตประปาว่ามีการติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่หรือไม่อย่างไร
6. เทศบาลควรมีการจัดการกับปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อไม่ให้มีการขยายพันธุ์และป้องกันปัญหาการแพร่ระบาดของโรคที่มีกับสุนัขจรจัด
7. เทศบาลควรให้มีการจัดหน่วยแพทย์ลงไปฉีดวัคซีน กรณีที่มีวัคซีนฟรี เช่น วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น อาจจะประสานทำงานร่วมกับโรงพยาบาล เป็นการป้องกันโรคอีกทางหนึ่ง
8. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การก่อสร้างถนนของเทศบาล เพื่อให้ประชาชนสามารถเตรียมพร้อมหลีกเลี่ยงเส้นทางที่มีการก่อสร้าง ลดปัญหาการจราจรติดขัด

2. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเทศบาลเมืองมหาสารคามจากการวิเคราะห์ผลของข้อมูลสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 สมมุติฐานที่ 1 ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ **ด้านชีวิตและครอบครัว** เมื่อคนในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และเมื่อมีปัญหาสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ ความทุกข์ในเรื่องต่าง ๆ ได้รับการบรรเทาลง หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตเกิดการร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา ก็จะส่งผลให้ระดับความสุขสูงขึ้นไปด้วย สอดคล้องกับบทความสุขภาพจิตของคุณศิริจันทร์ สุขใจ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ ที่ว่าครอบครัวนั้นหากมีความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น มีความเห็นใจกัน ทุกคนคอยให้กำลังใจ

คอยช่วยเหลือกัน เมื่อชีวิตพบเจอกับอุปสรรค เจอกับปัญหาที่ยากจะแก้ไขด้วยตนเองเพียงลำพัง สิ่งที่เป็นปัญหาเหล่านั้นก็ดูเล็กลงทันที พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่าง ครอบครัวที่น่าอยู่และมีความสุขนั้น จะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติ ดังนี้ 1. การทำงานบ้านร่วมกัน 2. ทำกิจกรรมที่ผ่อนคลาย 3. การพูดจาที่ถนอมน้ำใจกัน 4. ยิ้มแย้มให้กันอยู่เสมอ

ด้านสุขอนามัย เมื่อบุคคลมีสุขภาพจิตที่ดีไม่มีความเครียด สุขภาพกายก็จะดีด้วย รวมถึงหากบุคคลสามารถเข้าถึงบริการทางสุขภาพที่ดี ได้อย่างสะดวก ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการทางสุขภาพจากการเจ็บป่วย หรือรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเอง เพื่อเป็นเกราะป้องกันการเจ็บป่วยในอนาคต เช่น ความรู้เกี่ยวกับภาวะโภชนาการที่ดี เลือกรับประทานอาหารที่ให้คุณประโยชน์ สด สะอาด ไม่เป็นโทษต่อร่างกาย ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ ไม่สูบบุหรี่ หรือเสพสารเสพติด ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้ระดับความสุขของบุคคลสูงขึ้นได้ สอดคล้องกับบทความเรื่อง ความสุขกับสุขภาพ ของ นพ. สุรเกียรติ อาชานานุภาพ

ด้านความรู้และการศึกษา บุคคลมีความรู้และทักษะที่แตกต่างกันเนื่องจากระดับการศึกษา และสภาพแวดล้อมที่หล่อหลอมมาแตกต่างกัน ดังนั้นหากบุคคลเกิดความพอใจในระดับความรู้ที่ตนมี และสามารถปรับประยุกต์ความรู้ จนทำให้มีทักษะต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะการคิดวิจิจฉัย ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเข้าใจเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น รวมถึงไม่ปิดกั้นความรู้ใหม่ๆ เปิดโอกาสให้ตนเองไปสู่สภาพแวดล้อมที่แตกต่างเพื่อเรียนรู้และเสริมทักษะชีวิตพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้ตนเองพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้ ย่อมส่งผลให้การดำเนินชีวิตง่ายขึ้น ส่งผลให้มีระดับความสุขเพิ่มขึ้นในที่สุด สอดคล้องกับบทความของ รศ.สุวินัย ภรณวลัย อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กล่าวถึงคุณลักษณะที่จะทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีความสุข นั่นคือการมีความรู้และทักษะ 10 ประการ ได้แก่ ทักษะการรับมือกับอารมณ์ตนเอง ทักษะรับมือกับความเครียด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทักษะการคิดวิจิจฉัย ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการเข้าใจเห็นใจผู้อื่น ทักษะการตื่นรู้

ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมประกอบไปด้วยหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็นคนรอบข้าง หรือสถานที่อยู่อาศัย หากสภาพแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่มีคนที่มีความสำคัญ เพื่อส่วนรวม มีความเห็นอกเห็นใจกันเมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนก็ให้ความร่วมมือเต็มที่ ทุกคนในชุมชนช่วยกันสอดส่องดูแลสิ่งผิดปกติดังกล่าวทำให้ชุมชนมีความปลอดภัย ประกอบกับสถานที่ที่อาศัยอยู่มีความสะอาด มีธรรมชาติที่สวยงาม ช่วยให้ผ่อนคลายและสบายใจเมื่อพักอาศัย ส่งผลให้ระดับความสุขของบุคคลเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับบทความของ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่กล่าวไว้ว่า “ถ้าสมาชิกในชุมชนทุกคนสำนึกในหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน ยอมเสียสละเล็ก ๆ น้อย ๆ คำนึงถึงแต่ประโยชน์ของชุมชนส่วนรวม อีกไม่ช้าไม่นานภายในชุมชนก็จะมีแต่สภาพแวดล้อมที่ดี สภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีจะทำให้คนทุกคนดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข”

2.2 สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ส่งผลต่อความสุขของประชาชนที่แตกต่างกัน

จากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ 5 ปัจจัย คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่พักอาศัย และภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความสุขที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ที่พักอาศัย ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับความสุขของประชาชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า

อายุ ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นช่วงวัยที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังต้องแบกรับความคาดหวังจากผู้ปกครอง โดยไม่ตั้งใจในเรื่องของการเรียน เป็นสาเหตุของความเครียดก่อตัวเป็นความเครียดสะสม และเนื่องจากประสบการณ์ชีวิตยังไม่มากพอทำให้มองปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นเรื่องใหญ่ สอดคล้องกับบทความของ ผศ.นพ.ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การสื่อสารให้เข้าใจความเครียดในเด็กวัยรุ่น และสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์สุขภาพจิตประจำปี หัวข้อ ความสุขของวัยรุ่นในต่างประเทศ ที่กล่าวว่า เหตุผลที่ทำให้วัยรุ่น มีความสุขในชีวิตน้อยนั้น เกิดจากความกังวลในเรื่อง ความพยายามไขว่คว้าหาความสำเร็จกระทั่งเกิดความเครียด ประกอบกับการขาดทัศนคติที่ดีในการดำเนินชีวิตประจำวัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจจะนำไปสู่ระดับความสุขที่น้อยกว่าช่วงวัยอื่น ๆ

ประชาชนที่มีอายุ 20 -30 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับความสุขอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามมีความสุขกับการเริ่มต้นเข้าสู่วัยทำงาน สนุกกับสร้างเนื้อสร้างตัว และมีความภาคภูมิใจในตัวเองจากการหารายได้ด้วยตนเอง แต่ด้วยความที่ช่วงวัยนี้เกิดมาพร้อมกับสภาพแวดล้อมที่มีทางเลือกมากมาย รวมถึงมีสังคมที่กว้างขึ้นกว่าในอดีต เช่น สังคมใน Social media ได้แก่ facebook line instgram เป็นต้น จึงก่อให้เกิดการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น ส่งผลให้เกิดความเครียดได้ Rachael Dove ผู้สื่อข่าวสำนักข่าว Telegraph รายงานว่า จากการพูดคุยกับนักจิตวิทยาหลายราย คนในช่วงวัยนี้จำนวนมากประสบปัญหาทางจิตวิทยา เช่น โรควิตกกังวล (Anxiety) โรคน้ำท่วมใจ/ตื่นตระหนก (Panic Attack) ซึ่งจากผลการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามสามารถปรับปรุงตนเองได้จากปัญหาทางจิตวิทยาที่กล่าวมาได้พอสมควร ทำให้ระดับความสุขอยู่ในระดับมาก แต่หากไม่สามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมเหล่านี้ได้ ประชาชนในช่วงวัยนี้ก็จะตกอยู่ในสภาวะความเครียดสะสมได้ จึงควรมีแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อไว้โอกาสหนึ่งด้วย

ประชาชนที่มีอายุ 51 – 60 ปี จากการค้นคว้าศึกษาข้อมูลพบว่า ช่วงวัยนี้ส่วนใหญ่หน้าที่การงานและฐานะทางการเงินมีความมั่นคงแล้ว และส่วนใหญ่จะมีรายได้สูง ในขณะที่ภาระทางการเงินเริ่มลดลง ลักษณะส่วนใหญ่ของคนในวัยนี้จะหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพมากขึ้น โดยเป้าหมายของคนช่วงวัยนี้ต้องรักษาความมั่นคงทางการเงินและยังจะต้องระวังเรื่องการก่อหนี้ รวมถึงปัญหาสุขภาพ

และอุบัติเหตุอีกด้วย ที่สำคัญคนในช่วงวัยนี้จะต้องให้ความจริงจังกับการวางแผนเกษียณเพราะเหลือระยะเวลาในการหารายได้อีกไม่นาน

นอกจากนี้ข้อมูลจาก (อภิวิฑฒินมลแสงสุริยา, 2553 : ออนไลน์) กล่าวว่า คนในช่วงวัย 20 -30 ปี สามารถเรียนรู้ได้ดีกับคนกลุ่ม Baby Boomers ซึ่งก็คือกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงอายุ 51 - 60 ปี ในการศึกษาวิจัยนี้ โดยหากคนอายุ 51 - 60 ปี ให้โอกาสปรึกษาหรือพูดคุย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ก็อาจทำให้การเรียนรู้ของคนช่วงวัย 20 - 30 ปี มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้นั้นอาจสะท้อนถึงความคิดของคนสองช่วงวัยนี้มีความคิดที่สอดคล้องกันได้ง่าย หากพูดคุยกันด้วยเหตุผล ดังนั้นจากเหตุผลที่กล่าวมาส่งผลให้ผลการศึกษาระดับความสุขของคนสองช่วงวัยนี้จึงไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาสถานการณ์ของช่วงวัย 20 - 30 ปี และวัย 51 -60 ปี ความเหมือนกัน คือ เป็นช่วงชีวิตที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงต้องมีการวางแผน เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่สามารถสร้างจุดเปลี่ยนในชีวิตได้ คือการตัดสินใจในช่วงวัยนี้ถือว่าเป็นทิศทางในการกำหนดชีวิต เช่น หากคนวัย 20-30 ปี เลือกงานที่เหมาะสมกับตนเองได้สามารถทำงานไปอย่างมีความสุข และสามารถใช้ชีวิตได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงเป็นวัยแห่งการลองผิดลองถูกเพราะระยะเวลาการใช้ชีวิตยังมีมาก อีกทั้งการตัดสินใจมีผลในระยะยาว ส่วนคนวัย 51 - 60 ปี หากต้องการให้ชีวิตหลังเกษียณราบรื่นก็ต้องเริ่มวางแผนในเรื่องการเงินหรือสุขภาพว่าจะต้องดูแลสุขภาพอย่างไร เป็นต้น

ประชาชนที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จากกลุ่มตัวอย่างพบว่าเป็นวัยที่มีความสุขที่สุด แสดงถึงประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามมีความพร้อมรับมือกับชีวิตหลังเกษียณอย่างดี เช่น ช่วงหลังเกษียณอายุการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดคือ เรื่องงานประจำและรายได้ที่ลดลง แต่หากมีการวางแผนตั้งแต่ก่อนเกษียณที่ดีก็จะใช้ชีวิตหลังเกษียณได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น รวมถึงเหตุผลที่ว่าคนวัยนี้เป็นวัยแห่งการปลดปล่อยภารกิจ และความรับผิดชอบมากมาย ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ปล่อยวางกว่าวัยอื่น ๆ สอดคล้องกับสำนักสถิติแห่งชาติอังกฤษ (UK) จากการสำรวจของรัฐบาลอังกฤษพบว่าช่วงที่มีความสุขมากที่สุดในชีวิตของคนเราจะอยู่ที่อายุระหว่าง 65-79 ปี

ประชาชนที่มีอายุ 31 - 40 ปี วัยสร้างครอบครัว จากผลการศึกษาในรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านชีวิตและครอบครัวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด จากเหตุผลที่ว่า เป็นช่วงวัยสำหรับการสร้างครอบครัว ถึงแม้ช่วงวัยนี้จะมีความรับผิดชอบมากขึ้น เช่น การผ่อนบ้าน ผ่อนรถ ค่าเทอมบุตร เป็นต้น จากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงถึงประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามที่อยู่ในช่วงวัย 31 - 40 ปี มีครอบครัวที่อบอุ่น ครอบครัวมีส่วนช่วยส่งเสริมความสุขและลดความเครียดในช่วงวัยนี้ได้ จึงเป็นเหตุผลให้ช่วงวัยนี้มีความสุขอยู่ในระดับมาก อีกทั้งสอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. ที่กล่าวว่า หากคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันมากพอ ย่อมเป็นเรื่องง่ายที่จะจับมือกันก้าวผ่านปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาชีวิตคู่ ปัญหาการเรียน ปัญหาเรื่องเพื่อน ปัญหาที่ทำงาน เรียกได้ว่าสามารถก้าวข้ามทุกปัญหาได้

ประชาชนที่มีอายุ 41 - 50 ปี จากผลการศึกษาพบว่า มีระดับความสุขอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาบทความของการ์ตูนันท์ รัตนแสนวงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยภาษาและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่กล่าวว่า “ช่วงอายุ 41 - 50 ปี เป็นวัยที่มีความรู้ทักษะประสบการณ์ในงานที่ตนถนัด จึงเป็นวัยที่มีอาชีพที่แน่นอน” ซึ่งบุคคลจะก้าวไปสู่ความสำเร็จ

หรือความล้มเหลวของชีวิตตามที่จุดมุ่งหมายที่ตนตั้งขึ้นในสมัยวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นความต้องการของคนช่วงวัยนี้จึงมักมีศูนย์กลางอยู่ที่ความคิดเกี่ยวกับตนเองว่าได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด เป็นช่วงเวลาแห่งการปรับตัวใหม่เพื่อให้เข้ากับบทบาทที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายหลายอย่าง เช่น เกิดการเจ็บป่วย สีผมเปลี่ยนไป เกิดริ้วรอยเหี่ยวย่น เป็นต้น เรียกว่า ช่วงวิกฤต คือถ้าปรับตัวได้ดีชีวิตก็จะมีความสุข ดังนั้น ระดับความสุขของคนที่อยู่ในช่วงวัยนี้จึงไม่มากนักหากมีการปรับตัวได้ จึงกล่าวได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ศึกษามีการปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้ แต่ต้องอาศัยเวลาและทักษะต่าง ๆ อยู่มาก จึงทำให้ระดับความสุขอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก

สถานภาพสมรส สมรส กับ หย่าร้าง จากการศึกษาบทความของ ปณชัย อาลีเพิ่มพร IN FOCUS การหย่าร้างที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี มีข้อคืออยู่ เพราะสะท้อนว่า คนมีความเข้าใจเรื่องครอบครัวดีขึ้น เข้าใจเรื่องรสนิยมทางเพศมากขึ้น และยังคงทำหน้าที่พ่อและแม่ได้อยู่แม้จะเลิกกันไปแล้วก็ตาม แต่การไม่หย่ากรณีที่มีปัญหากันกลับเป็นการสร้างปัญหาสังคม เพราะเป็นการบังคับให้คู่รัก(ชม) ต้องอยู่ด้วยกันโดยที่ไม่มีความสุข นอกจากนี้ อนันต์ วรศนราทร นักวิชาการด้านจิตวิทยาจากกลุ่ม Ministry of Love ซึ่งเป็นการรวมตัวของนักจิตวิทยาการศึกษา (Counseling Psychology) ที่จะมาร่วมไขปัญหาชีวิตคู่และแนะนำเทคนิควิธีแก้ปัญหานักอกต่าง ๆ ในคู่สมรส กล่าวว่า การแต่งงานแล้วจะ Happy Ending เป็นเพียงภาพสมมติ เราถูกปลูกฝังว่าการแต่งงานคือตอนจบ ซึ่งจริง ๆ การแต่งงานเป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นเล็ก ๆ เท่านั้น เราถูกปลูกฝังให้มองการแต่งงานเป็นจุดสำเร็จ แต่เมื่อดูจากสถิติการหย่าร้างในคู่สมรสค่อนข้างสูง ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทยแต่เป็นกันทั่วโลก ดังนั้นที่บอกว่า Happy Ending จึงไม่เป็นความจริงเสมอไป นอกจากนี้ยังยืนยันว่าการ ‘อดทน’ เป็นเรื่องที่ควรมี แต่ไม่ใช่แนวทางประสบความสำเร็จในชีวิตคู่เสมอไป ในระยะ 30 – 50 ปีที่ผ่านมาในด้านสังคมศาสตร์ ทศนคติผู้หญิงเปลี่ยนแปลงไปมาก แต่ผู้ชายกลับเปลี่ยนน้อยหากให้เทียบกัน ผู้หญิงมีการศึกษาสูงขึ้น มีไลฟ์สไตล์ชัดเจน มีหน้าที่การงานที่ดี ผู้หญิงชัดเจนในเรื่องการพัฒนาตนเอง หาเงินได้มากกว่าผู้ชาย หากเธอถูกคาดหวังว่าต้องเข้าครัวทำกับข้าวโดยผู้ชายไม่พยายามปรับอะไรเลย จะเป็นลักษณะของการใช้ชีวิตไม่ลงตัว เพราะคาดหวังกันคนละแบบ ทำให้การอดทนบางทีก็ส่งผลกับปัญหาสุขภาพจิตในระยะยาว การหย่าร้างจึงเป็นทางออกสุดท้ายที่จะทำให้ปัญหาไม่บานปลาย และนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่เป็นปกติสุขมากขึ้น ดีกว่าการอยู่ร่วมกันด้วยความไม่เต็มใจ

ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ความสุขของของประชาชนที่มีสถานภาพหย่าร้างอยู่ในระดับมาก หากเทียบกับคนที่มีสถานภาพสมรสที่พบว่ามีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจาก คนที่อยู่ในสมรสสมรสนั้นไม่ได้เป็นไปตามวิถีที่ควรจะเป็น เช่น ปัญหาความเข้าใจกันระหว่างสามี - ภรรยา เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามหากพิจารณาทางด้านแล้ว ปัจจัยด้านชีวิตและครอบครัวยังคงเป็นด้านที่มีระดับความสุขสูงที่สุด เนื่องจาก “ครอบครัว” ในการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่สามี - ภรรยา เท่านั้น แต่หมายรวมถึงสมาชิกในครอบครัวทุกคนไม่ว่าจะเป็น พ่อ, แม่, ลูก, พี่, น้อง, ปู่, ย่า, ตา, ยาย เป็นต้น ตามแต่ขนาดของแต่ละครอบครัว จึงเป็นไปได้ที่ไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพหย่าร้าง ก็สามารถมีความสุขในด้านชีวิตและครอบครัวอยู่ในระดับมากได้

อาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ งานราชการขึ้นชื่อในเรื่องของความมั่นคง มีเกียรติ มีความภาคภูมิใจสามารถพึ่งพาตัวเองได้แม้รายได้อาจจะน้อยกว่าภาคเอกชนก็ตาม นอกจากนี้มีบำเหน็จบำนาญ เมื่อเกษียณจากราชการ จึงถือว่ามีความมั่นคงทางการเงิน จากผลการศึกษาพบว่าอาชีพข้าราชการมีระดับความสุขอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าระดับความสุขของคนประกอบอาชีพค้าขายที่มีระดับความสุขปานกลาง อาจเนื่องมาจากอาชีพค้าขาย ถือเป็นอาชีพอิสระที่สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบอาชีพนี้ได้มากหากประสบผลสำเร็จ แต่ก็มีความเสี่ยงต่อความล้มเหลว เสี่ยงต่อการไม่ตอบรับของความต้องการของตลาดก็อาจจะมีความเป็นไปได้ที่จะไม่ประสบผลสำเร็จในทางธุรกิจได้ ซึ่งจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังต้องเผชิญความเสี่ยงดังกล่าว ทำให้ต้องแบกรับภาวะความกดดันมากกว่าอาชีพข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน ความเข้าใจในพฤติกรรมผู้บริโภค อีกทั้งยังต้องต่อสู้กับการแข่งขันกันตามกลไกตลาด จึงต้องอาศัยความอดทน ความกระตือรือร้นมากกว่าอาชีพที่มีเงินเดือนประจำ ทำให้ความสุขของคนประกอบอาชีพค้าขายในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามไม่สูงมากนัก

รายได้ต่อเดือน จากผลการศึกษารายได้ต่อเดือนกับระดับความสุข พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ระดับความสุขก็เพิ่มขึ้นด้วย จนถึงระดับรายได้ที่มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป เป็นไปตามหลักจิตเศรษฐศาสตร์ความสุขที่ว่า การเพิ่มขึ้นของความสุขตามระดับรายได้ มักสิ้นสุดลงเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้นไปถึงระดับหนึ่ง ดังนั้น แม้ว่ารายได้น้อยจะเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสุข แต่เมื่อรายได้มีระดับสูงถึงระดับหนึ่งที่ประชาชนสามารถได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอแล้ว ปัจจัยอื่น ๆ จะเริ่มมีน้ำหนักความสำคัญต่อระดับความสุขเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาพักอาศัย จากผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาพักอาศัยน้อยกว่า 1 ปี มีระดับความสุขมากที่สุด แต่เมื่อระยะเวลาอยู่อาศัย 1 - 5 ปี กลับมีความสุขลดลง เมื่อระยะเวลาในการพักอาศัยล่วงเลยมาถึง 6 - 10 ปี กลับมีความสุขมากขึ้น และกลับลดลงอีกเมื่อระยะเวลาพักอาศัยมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งผลการศึกษาจากการตอบแบบสอบถามของประชาชนโดยตรง จึงอาจมีปัจจัยภายนอกมากมายทำให้มีความผันผวนมาก ทั้งนี้ จากความหมายของความสุข คือ ความอยู่ดีมีสุข คนมีความพอใจกับชีวิตและไม่รู้สึกเบื่อคร่ำครวญ ดำรงชีวิตมีความสุขทั้งกายและใจ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยหลายมิติ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ระยะเวลาที่พักอาศัยมีระดับความสุขที่ไม่คงที่

ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเอง จากผลการศึกษาพบว่า ภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองที่ต่างกันส่งผลให้ระดับความสุขต่างกัน โดยภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองมากค่าเฉลี่ยระดับความสุขยิ่งมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลมองว่าการมีภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองมากไม่ใช่อุปสรรคในการดำเนินชีวิต เนื่องด้วยบุคคลที่ได้รับการเลี้ยงดูนั้น รัฐบาลหาหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกในครอบครัว รวมถึงมีความความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น คนเป็นลูกเคารพเชื่อฟังพ่อแม่/ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน/ใช้จ่ายอย่างประหยัด/ช่วยเหลือพ่อแม่ในเรื่องต่าง ๆ ที่ช่วยได้เมื่อมีโอกาส พี่น้องมีความรักใคร่ปรองดองกัน พ่อแม่ที่อายุมากแล้วรักษาสุขภาพไม่ให้เจ็บป่วยเพื่อไม่ให้เป็นการก่อกวนผู้ที่รับภาระเลี้ยงดู มีการช่วยเหลืองานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น กล่าวคือไม่กระทำตัวเป็นภาระแต่ยังช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว ทำให้ภาระการเลี้ยงดูไม่เป็นการอีกต่อไป ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวไปล้วนเป็นองค์ประกอบหลักของครอบครัวที่พึงประสงค์ ตามเอกสารการประชุมวิชาการอนามัยครอบครัวแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ที่เขียนโดย รศ.พญ.จรรยาพร สุภาพ

ดังนั้นจากเหตุผลทั้งหมดที่อ้างมาข้างต้น ส่งผลให้ครอบครัวมีความสุขถึงแม้จะมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากก็ตาม จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมยิ่งภาระการเลี้ยงดูรวมทั้งตนเองมาก ระดับความสุขยิ่งมากด้วย

ที่พักอาศัย ประชาชนที่พักอาศัยในบ้านตนเองมีระดับความสุขมากที่สุด เมื่อเทียบกับคนที่อาศัยอยู่ในบ้านเช่า และอาศัยบ้านญาติ สามารถอธิบายได้ดังนี้ ดร.ศุภวิศว์ ปัญญาสกุลวงศ์ กล่าวถึงข้อดีของการมีบ้านเป็นของตนเองว่า “การซื้อบ้านก็เพื่อสร้างความรู้สึกที่อิสระและมั่นคงในการอยู่อาศัยและการสร้างครอบครัว นอกจากนี้สำหรับบางคน อาจจะมีมุ่งเพื่อเป็นการลงทุน หรือเพื่อประโยชน์ทางการเงิน” สำหรับการอาศัยในบ้านเช่า เว็บไซต์ Moneyhub.com ระบุข้อดีของการเช่าบ้านไว้หลายข้อ และมีหนึ่งข้อที่น่าสนใจคือ การรักษาเงินก้อนไว้ โดยอธิบายว่าไม่ต้องใช้เงินมากมาย อาจเสียค่ามัดจำล่วงหน้า ทำให้เรารักษาสภาพคล่องทางการเงินไว้ได้ ถึงแม้ผู้เช่าจะไม่ได้เป็นเจ้าของทรัพย์สิน แต่ก็ไม่ต้องแบกรับภาระค่าบำรุงรักษา ทำให้นำเงินส่วนนี้ไปใช้จ่ายในส่วนอื่นที่จำเป็นได้ ส่วนการพักอาศัยในบ้านญาติ ข้อดีที่เห็นได้ชัดคือไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เลย แต่อาจมีการตกลงในเรื่องของการทำงานบ้าน การช่วยค่าน้ำ/ค่าไฟ หรือข้อตกลงร่วมกันอื่น ๆ หากไม่คุยกันให้เข้าใจ ไม่ทำข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีการตกลงกันแต่ไม่ทำตามข้อตกลงของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อาจเป็นปัญหาที่สะสมและสร้างจุดแตกหักระหว่างความสัมพันธ์ได้ ดังนั้นการพักอาศัยในบ้านญาติมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเครียดกับผู้พักอาศัยได้มากกว่าการพักอาศัยแบบอื่น ๆ จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงส่งผลให้ที่พักอาศัยมีผลต่อระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษา

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามเมื่อพิจารณาหัวข้อย่อยในแต่ละด้าน ทั้ง 8 ด้าน รวม 32 หัวข้อ ข้อที่มีระดับความสุขน้อยที่สุดได้แก่

1. บทบาทหน้าที่ของตนเอง
2. ประปาภายในเขตเทศบาล
3. พัฒนากิจกรรมต่อยอดในการประกอบอาชีพ
4. การมองโลกในแง่ดี
5. ความสะอาดภายในชุมชน
6. ความรู้สึกต่อความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล
7. การจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเหมาะสม

ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุง ส่งเสริม พัฒนาในหัวข้อดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้ประชาชนมีระดับความสุขเพิ่มขึ้น ดังนี้

3.1.1. ควรมีการให้ความรู้ผ่านการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยเน้นในเรื่องบทบาทหน้าที่ตามสถานะของตน เพื่อไม่ให้เกิดภาระต่อผู้ปกครอง รวมถึงภาระของสังคมในอนาคต

3.1.2. ควรจัดให้มีการสำรวจในเรื่องการประปาภายในเขตเทศบาลฯ ในเชิงลึกกว่าประชาชนรู้สึกพึงพอใจน้อยที่สุดนั้น เป็นเพราะการขยายเขตการประปาที่ยังไม่ทั่วถึง หรือเหตุผลอื่น

หากกรณีอยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลควรเร่งดำเนินการแก้ไขปรับปรุง แต่หากไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นขอบเขตงานของการประสานส่วนภูมิภาค ให้เร่งประสานหน่วยงานดังกล่าวให้แก้ไขต่อไป

3.1.3. ควรมีโครงการ/กิจกรรมอบรมและส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเป็นฐานต่อยอดสู่ตลาดระดับประเทศในอนาคต

3.1.4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ความรู้เกี่ยวกับความคิดเชิงบวกเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดีลดปัญหาอาชญากรรมที่มีสาเหตุมาจากความเครียดสะสมได้

3.1.5. จัดให้มีกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยประสานกับชุมชนให้มีจิตอาสาพัฒนาชุมชน โดยอาจมีการแข่งขันระหว่างชุมชนและแจกเกียรติบัตรเชิดชูชุมชนน่าอยู่ เป็นการสร้างความสามัคคีภายในชุมชนอีกทางหนึ่ง

3.1.6. เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การทำงานของเทศบาลให้ประชาชนทราบในส่วนที่เปิดเผยได้ เช่น โครงการก่อสร้างที่มีการของบประมาณจากกระทรวง/กรม ควรมีข้อมูลลงในเว็บไซต์ของเทศบาลเบื้องต้นว่า มีการก่อสร้างจุดใดบ้าง ใช้งบประมาณไปเท่าไร เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น

3.1.7. ควรมีการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญต่อการออม รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจในการใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสม และแก้ปัญหาในเรื่องรายได้ให้เพียงพอต่อการออม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจที่ครอบคลุมแทบทุกหน้าที่ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ทำให้ทราบถึง ระดับความสุขของประชาชนว่าประชาชนมีความสุขในด้านใดมากหรือน้อยที่สุด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาต่อยอดในด้านที่มีระดับความสุขน้อยที่สุด โดยศึกษาลงลึกถึงปัจจัยที่ส่งผลให้ด้านนั้น ๆ มีระดับความสุขน้อย ซึ่งจากผลการศึกษานี้พบว่า ด้านรายได้และการกระจายรายได้ประชาชนมีระดับความสุขน้อยที่สุด ซึ่งหัวข้อย่อยของด้านนี้ประกอบไปด้วย รายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่าย รายได้เหลือเพียงพอต่อการออม เงินสำรองสำหรับใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น หากมีการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาปัญหาด้านรายได้โดยเฉพาะ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิ่งทอง กิจจานนท์. 2557 “ความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี” [ระบบออนไลน์]. <http://www.etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=16&group=17> (25 มกราคม 2562)
- เกสร มัยจิ้น. 2559. “การสร้างความสุขด้วยจิตวิทยาเชิงบวก” [ระบบออนไลน์]. <https://www.tci-thaijo.org/index.php/tstj/article/view/59107/48695> (1 กรกฎาคม 2562)
- เครือข่ายงานวิจัยนานาชาติเพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุข (ไอราห์). 2553 “พัฒนาการแนวคิดเรื่องความสุขที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สุข และเศรษฐกิจพอเพียง” [ระบบออนไลน์]. http://www.happysociety.org/uploads/HsoDownload/36/download_file.pdf (26 กรกฎาคม 2562)
- ดร. เมธา หริมเทพาธิป. 2560. “ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์” [ระบบออนไลน์]. <https://www.gotoknow.org/posts/629839>. (10 พฤษภาคม 2562)
- ดวงกมล คนโทเงิน. 2556. “ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน” [ระบบออนไลน์]. <https://tcithaijo.org/index.php/JEM/article/view/26134> (25 มกราคม 2562)
- ธนกฤต ทูริสุทธิ. 2556. “ดัชนีชี้วัดความสุขมวลรวมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/view/79995/63810> (28 มกราคม 2562)
- เนตรพิลาศ ละเอียต, พรพบ แสงทอง และคณะทำงานโครงการวิจัย GDHI. 2550. “การพัฒนาดัชนีชี้วัดและวิจัยความสุขมวลรวมประชาชนในประเทศไทย” [ระบบออนไลน์]. http://www.bcbat.ac.th/pdf_st/429_2553.pdf. (1 พฤษภาคม 2562)
- ผศ.นพ.ภูษงค์ เหล่ารุจิสวัสดิ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ. 2561. “สื่อสารให้เข้าใจความเครียดในเด็กวัยรุ่น” [ระบบออนไลน์]. <https://www.chula.ac.th/cuinside/7625/> (1 พฤษภาคม 2562)
- ผศ. เรียงชัย ต้นสุชาติ, ธรรมชนก คำแก้ว. 2551. “ดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชนในมูลนิธิโครงการหลวง” [ระบบออนไลน์]. https://www.econ.cmu.ac.th/econmag/journals/issue13-2_1.pdf. (10 พฤษภาคม 2562)
- รายงานสุขภาพคนไทย. 2550. “ตัวชี้วัดสุขภาพ” [ระบบออนไลน์]. <https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2007/THAI2007-Health-Appendix.pdf> (26 กรกฎาคม 2562)
- เรียงชัย ต้นสุชาติ. 2551. “ดัชนีวัดความสุขและความอยู่ดีมีสุขของสมาชิกชุมชน” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://www.econ.cmu.ac.th/econmag/journals/issue13-2_1.pdf (25 มกราคม 2562)
- รศ.พญ.จรรยาพร สุภาพ. ม.ป.ป. “ครอบครัวไทยความสุขความเข้มแข็ง” [ระบบออนไลน์]. http://ns2.ph.mahidol.ac.th/phklb/knowledgefiles/___6.pdf (10 พฤษภาคม 2562)
- ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์. 2561. “ความสุขที่พึงประสงค์ของคนไทย” [ระบบออนไลน์]. https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_797356 (1 พฤษภาคม 2562)

- แสงจันทร์ ทองมาก. 2559. <http://www.healthcarethai.com> [ระบบออนไลน์].
[ระบบออนไลน์]. “สุขภาพวัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ” [ระบบออนไลน์].
<http://www.healthcarethai.com> (1 พฤษภาคม 2562)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. “การพัฒนาดัชนีชี้วัดความอยู่เย็น
เป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” [ระบบออนไลน์].
https://www.nesdb.go.th/article_attach/0203.pdf (1 กรกฎาคม 2562)
- ศูนย์การเรียนรู้การสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ม.ป.ป.
“แนวคิดเศรษฐศาสตร์ความสุข” [ระบบออนไลน์].
<https://www.stou.ac.th/stouonline/LOM/data/sec/Alternative/05-02-01.html>
(10 พฤษภาคม 2562)
- อารี จำปากลาย, กาญจนา ตั้งชลทิพย์ และสุภานี ปลื้มเจริญ สถาบันวิจัยและประชากรและสังคม (วปส.)
มหาวิทยาลัยมหิดล. 2561. “ความอยู่ดีมีสุขในสังคมไทย: ความฝันหรือความจริง” [ระบบออนไลน์].
<http://www.ms.ipsr.mahidol.ac.th/Conference2018/documents/IPSR2018-Chapter4.pdf>
(1 กรกฎาคม 2562)
- Meredith Lepore. 2559. “Science Says You’ll Be Happiest at This Surprising Age”
[ระบบออนไลน์]. <http://issue247.com/life/science-says-you-will-be-happiest-at-this-surprising-age/> (1 พฤษภาคม 2562)

ภาคผนวก

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น เพื่อสอบถามระดับความคิดเห็นประกอบการศึกษา เรื่อง ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อจะทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อด้านต่างๆ ที่ทางผู้ศึกษากำหนดขึ้นโดยอ้างอิงจากดัชนีชี้วัดความสุขที่ครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็น ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตและครอบครัว ด้านการมีสาธารณูปโภค ด้านชีวิตการทำงาน ด้านความรู้และการศึกษา ด้านสุขอนามัย ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลฯ ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเทศบาลเล็งเห็นว่า ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาวิเคราะห์ประมวลผล เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลฯ ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารงานของเทศบาลฯ ในทุกๆ ด้าน นอกจากนี้ระดับความสุขของท่านสามารถสะท้อนถึงความพอใจที่ท่านมีในด้านต่างๆ หากผลการศึกษาพบว่าด้านใดที่ท่านรู้สึกมีความสุขน้อยสามารถสะท้อนได้ว่า เทศบาลควรปรับปรุงและพัฒนาด้านนั้น เพื่อให้ประชาชนเกิดความพอใจและมีความสุขเพิ่มขึ้น หรือนำความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ท่านเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนในเขตเทศบาลฯ ต่อไป ซึ่งความคิดเห็นของท่านจะเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ผู้จัดทำ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขของประชาชน
ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน
หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 20 ปี

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

โสด

สมรส

หม้าย/หย่าร้าง/แยก

4. อาชีพ

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

เกษตรกร

รับจ้าง

นักเรียน/นักศึกษา

อื่นๆระบุ.....

5. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท

10,000 - 15,000 บาท

15,001 - 20,000 บาท

20,001 - 25,000 บาท

25,001 - 30,000

ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ต่ำกว่า 1 ปี

1-5 ปี

6-10 ปี

10 ปีขึ้นไป

7. ที่พักอาศัย

ห้องเช่า/บ้านเช่า

บ้านของตนเอง

บ้านญาติ

บ้านพักข้าราชการ

อื่นๆ ระบุ.....

8. การระดมเงินอุดหนุนทั้งตนเองด้วย

1 คน

2-3 คน

4-6 คน

มากกว่า 6 คน

9. ท่านทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการ/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาลผ่านช่องทางใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หอกระจายข่าวประจำชุมชน
- วารสาร / แผ่นพับ / รายงานกิจการเทศบาล
- ป้ายประชาสัมพันธ์ในเทศบาล/ชุมชน
- คณะกรรมการชุมชน
- สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ของเทศบาล www.mkm.go.th , Facebook เทศบาลเมือง

มหาสารคาม (mahasarakham city.) กลุ่มไลน์ (LINE) ต่าง ๆ

- สถานีวิทยุ FM. 100 MHz ร้อยใจชาวเทศบาล
- สื่อโทรทัศน์ท้องถิ่น/หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น/สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น
- รถประชาสัมพันธ์
- อื่นๆระบุ.....

ส่วนที่ 2 ระดับความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

คำชี้แจง กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับระดับความเห็นของท่าน (ข้อละ 1 คำตอบ โปรดตอบทุกข้อ)

ในแต่ละข้อจะมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1	หมายถึง	มีความสุขน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีความสุขน้อย
3	หมายถึง	มีความสุขปานกลาง
4	หมายถึง	มีความสุขมาก
5	หมายถึง	มีความสุขมากที่สุด

ข้อความคำถาม	ระดับความสุข				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านรายได้และการกระจายรายได้					
1.1 ท่านรายได้เพียงพอต่อรายจ่าย					
1.2 ท่านมีรายได้เหลือเพียงพอต่อการออมทรัพย์					
1.3 ท่านมีเงินสำรองไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน					
1.4 ท่านพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน					
2. ด้านชีวิตและครอบครัว					
2.1 ท่านมีความสุขเมื่ออยู่กับสมาชิกในครอบครัว					
2.2 ทุกคนในครอบครัวรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง					
2.3 ครอบครัวของท่านมีความรักใคร่กลมเกลียวกัน					
2.4 สมาชิกในครอบครัวสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้เมื่อมีปัญหา					
3. ด้านการมีสาธารณูปโภค					
3.1 ท่านรู้สึกพึงพอใจระบบไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล					

ข้อคำถาม	ระดับความสุข				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3.2 ท่านรู้สึกพึงพอใจระบบขนส่งภายในเขตเทศบาล					
3.3 ท่านรู้สึกพึงพอใจในสภาพถนนภายในเขตเทศบาล					
3.4 ท่านรู้สึกพึงพอใจในการประปาภายในเขตเทศบาล					
4. ด้านความรู้และการศึกษา					
4.1 ท่านรู้สึกพึงพอใจกับระดับความรู้ที่ท่านมีอยู่					
4.2 ท่านสามารถนำความรู้จากที่ท่านได้ศึกษามาปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างราบรื่น					
4.3 ท่านติดตามข่าวสารข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ทำให้ท่านมีความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างทัน่วงที					
4.4 ท่านได้รับโอกาสในการฝึกอบรมรับความรู้ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างทักษะใหม่ๆ หรือพัฒนาทักษะต่อยอดในการประกอบอาชีพ					
5. ด้านสุขอนามัย					
5.1 ท่านมีความสุข จากการมีสุขภาพดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ใช้ชีวิตห่างไกลจากสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่เสพสารเสพติด รวมถึงคนในครอบครัวด้วย					
5.2 ท่านมีความสุข จากการมีภาวะโภชนาการที่ดี รู้จักเลือกรับประทานสิ่งที่มีประโยชน์ สด สะอาด ปลอดภัย					
5.3 ท่านมีความสุข จากการไม่มีความเครียด คิดในแง่บวก อยู่เสมอเมื่อพบเจอกับปัญหาอุปสรรค					
5.4 ท่านมีความสุขกับการที่ท่านสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพได้อย่างสะดวกและทั่วถึง					
6. ด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต					
6.1 ท่านรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการอาศัยในชุมชนของท่าน					
6.2 ชุมชนที่ท่านอยู่มีพื้นที่สีเขียวส่วนรวมที่ใช้สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมกลางแจ้งหรือออกกำลังกายร่วมกัน					
6.3 ชุมชนของท่านมีความสะอาดสวยงาม					
6.4 คนในชุมชนมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความเห็นอกเห็นใจกันไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ร่วมมือกันในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน					

ข้อความคำถาม	ระดับความสุข				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
7. ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาล					
7.1 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานต่าง ๆ รวมถึงประกาศต่างๆ ของเทศบาลอยู่เสมอ					
7.2 ท่านพอใจกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาล					
7.3 ท่านรู้สึกว่าการบริหารจัดการทรัพยากรของเทศบาล มีความคุ้มค่า					
7.4 ท่านรู้สึกถึงความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล					
8. ด้านเศรษฐกิจ					
8.1 ท่านมีความสุข เนื่องจาก มีงานทำ ให้มีรายได้ที่เพียงพอมาใช้จ่ายในครอบครัว					
8.2 ท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อบริหารจัดการค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม					
8.3 ท่านมีความสุขกับการดำเนินชีวิตตามวิถีพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ					
8.4 ท่านรู้สึกว่าราคาสินค้าและบริการในพื้นที่ที่ท่านอยู่ มีความเหมาะสมไม่แพงเกินไปคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาที่ต้องการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสุขให้กับประชาชน

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

